

A SZÜZANYA
TALÁLKOZÁSA
A
SZENTLÉLEKKEL

Szentbeszédsorozat

Eisenstadt 1975

A SZÜZANYA
TALÁLKOZÁSA
A
SZENTLÉLEKKEL

. — .

Szentbeszédsorozat

. — .

Eisenstadt 1975

Rendi és egyházmegyei jóváhagyással:
„Mit Druckerlaubnis des Erzbischöflichen Ordinariates Wien
vom 7. April 1975, Zl. 1051/75“

Megrendelhető a bécsi róm. kat. magyar lelkészi hivatalban:
Ungarisches röm.kath. Seelsorgeamt
Stefansplatz 5/3/2
A - 1010 Wien

Druck: Prugg Verlag - Eisenstädter Graphische GesmbH,
7000 Eisenstadt, Haydngasse 10, Österreich

MÁRIA AZ ISTEN TERVÉBEN

„Ante omnia parturiebar“

Amerika felfedezőjéről, Kolumbusz Kristófról olvastam, hogy felfedező útjára a legnagyobb lökést az adta, hogy amikor a tengerparton járt, egyszer csak észrevette, hogy a tenger hullámai addig ismeretlen növények maradványait: galyait, ágait vetették az európai partokra. Gondolkodó agya megértette ebből, hogy kell lennie egy ismeretlen világnak, ahonnan ezek a növényi maradványok idesodródtak, mint annak az ismeretlen világnak mindmegannyi hírnökei. Attól a perctől nem volt nyugta. Addig kilincsel, instanciázott szegény ember létére, amíg a spanyol királyi pártól kapott három gályát teljes felszereléssel. A vezérhajót, amelyen ő maga ment, elnevezte „Santa Maria“-nak. Ezen a hajón vágott neki az ismeretlen óceán ismeretlen világának 1492. aug. 3-án. Több mint két hónapi küzdelmes és sokszor már kétségbeesítően végtelennek látszó út után végre október 12.-én, egy pénteki hajnalon a kedvező szél egy sziget partjaihoz sodorta hajóit. Ezt a szigetet az indiánok Guanahani-nak nevezték, ő pedig San Salvadornak, azaz az Üdvözítő szigetének nevezte el. Útinaplójában maga írja, hogy a hosszú úton, bár matrózai nem egyszer lázadozni kezdtek, egyetlen este sem mulasztották el a tengerészek imáját, a „Salve Regina“-t.

Amikor az elmúlt napokban magam előtt láttam azt a szép és lelket-üdítő feladatot, hogy most Pünkösöd hetében a Szűzanyáról szóljak, erre a felfedező útra gondoltam. Erre a kolumbuszi útra, amely olyan szép párhuzamba kínálkozik az emberi életnek. Hiszen mi valamennyien, akik egyszer erre a világra születünk, amelyről tudjuk, hogy csak átmeneti lakhelyünk, egy ismeretlen másik világ felé hajózunk az egyéni és közösségi élet ismeretlen óceánján. Senki sem látja előre életét, nem ismeri azt a titokzatos tengert, amelyet jövőnek nevezünk. Senki sem ismeri, milyen az a másik világ, amely majd a célnál elébe tárul; csupán azt sejtí, hogy van. Hogy kell lennie egy világnak, amelyben megoldást találnak eszének összes problémái; ahol sem külerő, sem belső indulat nem gátolják akaratát abban, hogy szabadon és könnyedén tehesse a jót és ahol szívének minden boldogságutáni vágya megnyugváásra talál. Mert ha nem volna egy ilyen világ, teljességgel érthetetlen volna előtte, honnan eszében az olthatatlan tudásszomj, honnan akaratában a jó utáni csökönyös vágy és honnan szívében a boldogság csillapíthatatlan éhsége. Mindmegannyi hírnökei a San Salvador-i sziget kimondhatatlan gazdag faunájának.

Mi valamennyien, földi vándorok, akár tudatosan, akár tudatlanul, az Üdvözítő szigete felé törekszünk. S én, aki eszmei magaslathól vizs-

gálom ezt az egyetemes emberi törekvést, úgy látom, hogy ha célhoz akarunk érni, a Santa Maria-ra kell szállnunk és vitorláinkat a Szentlélek fuvallatára állítanunk.

.....

I. Erre a Szentlélektől hajtott Szűzmáriás hajóra szeretném felhívni figyelmeteket —

— amikor most Pünkösöd hetében a Szűzanyának a Szentlélekistennel való találkozásán keresztül vizsgálom a mi szürke, hétköznapi, az istenség üde hamvától kikopott emberi életünket és annak érintkezési pontjait a mindeneiket újjáteremtő Szentlélekistennel.

A *Szűzanya találkozása a Szentlélekkel*. Ez lesz tehát e heti májusi elmélkedéseink tárgya.

A Szűzanya első találkozása a Szentlélekistennel még akkor volt, amikor még nem is létezett. Csupán az Isten gondolatában élt, mint felénk sugárzó végtelen irgalmának és utolérhetetlen szeretetének ragyogó terve. Így tudja ezt az egész ker. katolikus hagyomány s ezért joggal mondhatja Flúe szt. Miklós, svájci remete: „Mária, Isten tisztalelkű szolgálója . . . Isten értelmében előbb megfogamzott, mint édesanyja méhében.“ Egyébként ez a terv már a Szentírás első lapjain felbukkan. Akkor pattant ki, amikor az első emberpár elvesztette eredeti ártatlanságát, amikor lebukott az isteni élet szintjéről és arcáról lekopott a büntelenségnek Istentől reája hintett üde hamva. Akkor, amikor az Isten megátkozta a kígyót mondván: „Ellenkezést vetek közéd és az asszony közé . . .“

II. A.) Nézzük most már, mi volt az Isten első gondolata a Szűzanyáról?

Ő a visszája az első asszonynak, Évának, aki nem ellenkezett, hanem hallgatott a csábító szavára, s ezért benne megbukott az Isten gondolata a nőről: nem segítője, hanem sírásója, nem üdvössége, hanem kárhozata lett az embernek.

1.) Az Isten első gondolata tehát a Szűzanyáról az eszményi nő volt.

Miben látta az Isten a nő eszmei tartalmát? Ő maga a Szentírás 2. fejezetében így határozza meg: „*Segítő*“.

„Segítő!“ Ez az egyetlen rövid szó a női lélek legmélyebb tartalma, ha a Szűzanya eszményi ragyogásában szemlélem és ugyanakkor a bukott Éva leányai tragikus kiszolgáltatottságának egyetlen kimerítő magyarázata. A nő úgy került ki az Isten kezéből, hogy segítsen, bá-

toritson, s osztozzék minden örömben és bánatban. Hogy majd légien finoman, önmagunk fölé emeljen: majd résztvevően hozzánk lehajoljon, elesettségtől újra felemeljen. Az örök nőiesség misztikumához tehát sáros lábbal és földönkúszó lelkülettel közelít az, aki a nőiességben csak nemiséget lát. Az örök nőiesség igazi varázsának titkát a nő lelke rejti magában, mert az örök nőiesség: szellem és nem test. S éppen, mert szellem és nem test, magyarázza meg azt az ellentmondónak látszó jelenséget, hogy a nőiesség csodálatos varázsa talán akkor nyilvánul meg a legmélyebben, amikor a női test szűzien érintetlen marad. Beteljesedését pedig akkor éri el, ha a nő csodálatos, isteni elgondolás folytán egyszerre szűz is és anya is. (Jánosi J., Mária, Bp. 1935, 22-24).

Íme a Szűzanya varázsának első nagy titka a teremtő Lélek elgondolásában: Szűz is és Anya is egy személyben.

2.) Van azután a teremtő Szentléleknek még egy nagy gondolata az Istenanyáról, ami az előbb idézett ősevangéliumnak az „Ellenkezést vetek közed és az asszony közé . . .” szavaiban jut kifejezésre. Örök ellentéte a Sátánnak, a bűnnek, a szennynek. Vagyis a Szeplőtelen „*az egészen szép*”. Miben áll ez a tökéletes szépség?

a.) Először is *az értelem átlátszó tisztaságában*, amely egy pillanatra sem homályosult el. Amely egy pillanatra sem vont igézetébe a teremtmények hamis ragyogása; egy pillanatra sem ejtette ki kezéből a helyes értékelés aranyfonalát és egyetlen teremtményt, még önmagát, az egészen szépet sem helyezte soha a Teremtő elébe. Értelem sohasem tette felfuvalkodottá, nem tette magabizóvá, hanem mindig megértette vele, hol a teremtett helye a világban: a látható dolgok élén ugyan, de mégiscsak az Úr szolgálói sorában.

b.) Másodszor egészen szép, mert *akarata* sohasem tapintotta a bűnt. Ezért soha nem is hajlott a rosszra. Nem voltak előítéletei az Isten beszédével szemben, soha nem keresett kibuvókat az Isten akaratától, mert akaratát soha nem gyengítették, nem befolyásolták káros szenvedélyek. Ő mindig fölfelé tudott nézni Istenre, mint Urára és a gyermek ráhagyatkozásával tudta magát megadni az Isten akaratának, bármit kívánt is tőle.

c.) Végül egészen szép *Ő teste szerint* is. Ama test szerint, amelyen még anyai kiteljesedésében is eredeti szépségében ragyog az Isten emberteremtő műhelyének védjegye: az isteni tökéletességet példázó és az emberi szemet szerfölött gyönyörködtető szűzi harmónia. Egészen szép teste szerint, amely még nem ismeri az „önönútjait megvesztegetett” (Gen.) test kínzó problémáit. Amelyet nem emészt a szenvedélyek tüze és a testi szerelem lelket sorvasztó láza. Amely nem

gyűjt, nem éget, sem önmagát, sem mást, hanem valóban királyi fönségben emelkedik az egész anyagi világ fölé. Olyan mint egy prizma, amely káprázatos színpompában hinti szét az egész teremtett világra az Istenség fényét és amelyen megtörik a romlott emberi szem minden szentségtörő kíváncsisága.

Egész lénye a teremtett anyagi és szellemi világ tökéletes szintézise.

B.) Ime — a teremtő Szentlélek első fogalmazásában, első conceptusban a Szűzanyában az eszményi nőt, az egészen szépet rajzolta fel az üdvtörténet hajnali égálgára. Mennyi remény, mennyi ígélet sugárzott ebből a képből az elveszett paradicsomát sirató ember felé!

S amikor a Szűzanyát így szemlélem az Isten gondolatában, önként felvetődik a kérdés, *vajjon rólunk*, mielőtt még lettünk volna, *mit gondolt az Úr?* Mert hogy mi is előbb léteztünk az Isten örök tervében, mint földi porhüvelyben, az egyrészt következik Isten gondolatainak örökkévalóságából, másrészt kitűnik magából a Szentírásból. Rólunk is áll, amit Jeremiásról mondott az Úr: „Mielőtt megalkottalak volna anyád méhében, ismertelek téged“ (Jer. 1.5).

1.) Vajjon milyennek ismert minket az Úr, mielőtt megalkotott volna? Minket, bukott ősök megvert ivadékait, vajjon mit gondolt felőlünk az Úr? Milyennek eresztett ki az élet ismeretlen óceánjába?

a.) Vajjon — mint Pelagius gondolta — olyan világos értelemmel és erős akarattal megáldva, hogy egymagunk is képesek vagyunk minden felsőbb segítség nélkül áthajózni az élet háborgó tengerén San Salvador szigete felé?

b.) Vagy — mint Lucidus, Gottschalk és Kálvin vélte — a saját kénye-kevede szerint, egyeseket eleve a kárhozatra, másokat pedig üdvösségre szánt? Vajjon azt gondolta rólunk — mint Luther hitte — hogy annyira a bűn hatalma alatt állunk, hogy saját erőnkől még a legjobb szándék mellett is csak bünt tudunk elkövetni?

2.) Ó nem! Az Isten gondolatai nem ismerik a szélsőségeket. Amikor tervbe vett minket, sem egészen szépnek nem gondolt, sem egészen csunyáknak. Sem egészen jóknak, sem egészen rosszaknak. Sem anyaloknak, sem ördögöknek. Mert bár valamennyien a „harag fiai“-ként vágunk neki ennek az életnek, jól tudja, hogy ezért a nyomorult, megsebzett állapotunkért minket egyéni felelősség nem terhel.

Ezért rólunk alkotott gondolatait így fejezte ki: „Kiöntöm lelkemet minden emberre . . . és *mindenki, aki segítségül hívja az Úr nevét, megszabadul*“ (Joel 3,1.5).

Ime — a vigasztaló tudat, hogy az Isten az ő egyetemes üdvözítő tervéből nem zárt ki senkit. Lelkét mindenkire kiöntötte. Hogy üd-

vözülsz-e, nem biztos; hogy elkárhozol-e, nem lehetetlen. Egy biztos: „Aki segítségül hívja az úr nevét, az megszabadul.“ „És ha bűnei olyanok is, mint a skarlát, fehérek lesznek, mint a hó; és ha olyan vörösek is, mint a bíbor, fehérek lesznek, mint a gypajú“ (Iz. 1,18).

Mielőtt még lettem volna, íme így gondolkodott rólam az Úr. A Szentlélekkel való első találkozásunkról vigyük magunkkal ezt a nagy biztatást!

III. Az Isten egyetemes nagy akaratának első nagy ígérete, az Isten első gondolata a Szűzanyáról, az eszményi nőről, az egészen szépről. Íme Máriának első nagy titka. Azt mondja Goethe: „Das Ewigweibliche zieht uns an“ — az örök nőiesség vonz minket. Férfit — nőt egyaránt. Emeljük hát tekintetünket bátran, prűdéria nélkül erre az eszményi nőre, erre az egészen szépre. Szűz is, Anya is — igazi Segítő.

Erre a Szűzre emelve tekintetünket, nem kell Jób példájára szövet-séget kötnünk a szemünkkel, hogy „ne is tekintsünk szűzre“. Mert a makulátlanság sugárzik belőle, amely előtt megtorpan mindaz, ami szennyes. Hozzá közelítve az élet olyan útjaira lépünk, amelyek a magasba ívelnek. Ruhája szegélyét érintve a megtisztulás vágya ömlik el lelkünkön.

Anyá is Ó, akiből az élet termékenysége fakad. Nemzedékét ki tudná elsorolni; Jézus Krisztust, az elsőszülöttet a sok testvér között (Rom. 8,29).

Végül ő a katekzohén Segítő, aki soha el nem taszít és soha le nem taszít, mint Éva sok leánya teszi. Ha lehajlik hozzánk és kezét kinyújtja felénk, csak felfelé emel. Érintése sohasem sebez, hanem mindig gyógyít. Évából bálványt állíthatunk a szívünkben; Mária sohasem lehet bálvány, mert mindig Istenre mutat. Ha az ő hajójára szállunk és viatorláinkat a Szentléleknek fordítjuk, San Salvadorba érkezünk. Amen!

A SZEPLŐTELEN

„*Gratia plena*“

I. A Szűzanya — mint tegnap hallottuk — akkor találkozott első ízben a Szentlélekkel, amikor lényé megfogamzott az Isten örök tervében. Az Istennek ez az örök gondolata, az eszményi nőnek, az egészen szépnek volt az alakja. Annak az asszonynak, aki teljességgel ellentéte lesz az első Évának és mint igazi Segítő, nem is egy férfit, hanem az egész emberiséget fogja felemelni az isteni élet magaslataira. Ettől a nagy kinyilatkoztatástól kezdve az emberiség rajta tartja szemét. Az egész üdvtörténetet, az eszményi nő, a „Napba öltözött Asszony“ pompás szivárványa iveli át és köti össze a Szentírás első könyvét, Mózes Genezisést, a Szentírás utolsó könyvével, szt. János Jelenéseivel.

Sajnos, évezredeknek kellett leperegniök az idő lassú homokórájában, mire végre valahára az Isten gondolata a Szent Szűzről testet öltethetett. Amikor édesanyja szíve alatt elsőt dobant a Napbaöltözött Asszony picinyke szíve, akkor találkozott másodszer a Szentlélekistennel, aki akkor, létének első pillanatában beköltözött a lelkébe és jelenlétével kegyelemmel teljessé tette őt. Csak most, fogantatása pillanatában derült ki, hogy tökéletes szépségének a forrása a kegyelemmel való tökéletes telítettség. Ennek következtében lelkét sohasem érte az áteredő bűn foltja és sem értelmét, sem akaratát, sem érzéseit sohasem mérgezte, nem mételyezte a bűn hegyes fullánkja. Ezt a találkozást nevezzük Szeplőtelen Fogantatásnak.

II. A.) Elmélkedjünk ma erről az első találkozásról, annak páratlan mivoltáról és ezzel kapcsolatban a mi igazi első találkozásunkról a Szentlélekistennel a keresztség szentségében.

1.) Ennek a találkozásnak az eredménye volt a *Szeplőtelen Fogantatás*.

Szeplőtelen Fogantatás! Oly sokszor hallottuk és mégis oly kevesen tudjuk, milyen páratlan kitüntetés és milyen kivételes elbánás rejlik e két szó mögött.

Ha azt kérdezem, tudjátok-e mit jelent a Szeplőtelen Fogantatás, azt felelitek, hogyne; annyit jelent, hogy a Szűzanya létének első pillanatától fogva ment volt az áteredő büntől. Ez így igaz. De kérdem, ki érti? Ki érti egyáltalán, hogy mi az áteredő bűn? Hogy minden egyes ember élete bűnnel terheltén indul meg édesanyja méhében egy tettért, amelyet első őse követett el, amelyért tehát egyénileg nem tehet, érte felelősségre nem vonható? Hogy így kell lennie, azt már a pogány gondolkodók is megsejtették és én magam is következtetek

erre a bennem uralkodó kettős törvényből és hogy így is van, azt tudom a kinyilatkoztatásból. De ki érti? Bölcséletileg nem tudom megmagyarázni, de megpróbálom szemléltetni.

a.) Szép őszi napon pompás gyümölcssel megrakott almafát látok. Tavasszal ugyanez a fa tetőtől-talpig virágdíszben mosolygott. Mintha egész koronáját kékespirosba játszó hólepel borította volna. Odamegyek hozzá, letépek róla egy almát. Nézem, forgatom, vérpiros orcája közepén egy kis fekete pontot látok. Felvágom, férges. Leszedek egy másodikat, egy harmadikat . . . a századikat . . . ugyanúgy járok vele. Kiderült, hogy ennek a fának a gyümölcse már virágában meg volt rontva és csak idő kellett hozzá, hogy ez a rontás kifelé is megállásék.

És most szemügyre veszem az emberiség fáját. Tele van pompás gyümölcsökkel. Ha azonban megnézem közelebbről ezeket a pompás gyümölcsöket, akkor csuda dolgokat látok. Tudunk Leonardo da Vinci modelljéről, akiről fiatal korában Krisztust, öreg korában Judást mintázta. Tudunk jezsuita növendékről, akiből Voltaire lett. Tudunk isteni császárnókról, akik Messalinák voltak. Tudunk ünnepelt máрки nőkről, akik méreggel pusztították el apjukat, bátyjaikat, csakhogy megkaphassák az örökséget. Tudunk tisztos családapákról, akik szeretőket tartottak. Tudunk kongreganista leányokról, akik megszedülve harcos istentelenné lettek. Tudunk egykés gyermekekről, akik később megverték szüleiket és tudunk tüzeslelkű levitákról, akik később aposztatáltak . . . Mi ez! Ha nem annak a tételnek a bizonyosága, hogy az emberiség pompás virágjaiban is már kezdetből fogva bent ül a féreg, gyümölcse ezért férges. Ha nem is egészen romlott, de férges. Annyira férges, hogy élete utolsó pillanatáig még a szent sem kezeskedhetik önmagának arról, hogy benne már belefojtódott ez a virágba oltott féreg és alkalomadtán nem tör ki belőle.

b.) Ez a virágba oltott féreg az áteredő bűn.

Bűn, amely megmételyste az emberiség nagy fájának a csíralevelét és ez a mérgezett csíra az ő mérgét adja tovább mindenegyes új hajtatásának és mindenegyes virágának. Nem személyes felelősség, de csúnya folt, amely az Isten szemében nem kedves s ezért az Isten ellenszenvét vonja magára. Egy nagy hiány: annak a természetfölötti szépségnek a hiánya, amelybe a teremtéskor maga az Isten öltöztette az embert, hogy közvetlen környezetében szalonképpessé tegye őt, de amelyet az első ember a csábító szavára és a Segítő mivoltjáról megfeledkezett asszony biztatására önként levetett és eldobott magától. S mikor ezt a mennyei ruhát eldobta magától az ember, a Szentírás szavai szerint, „észrevette, hogy mezítelen“ (Gen. 3,7).

Ez a „mezítelenség“, talán ez fejezi ki a legtalálóbban az áteredő bűn mibenlétét, ha nem a test, hanem a lélek istenbeöltözöttségének a hiányára, természetfölötti ruhátlanságra gondolunk. Azóta minden ember ebben a lelki mezítelenségben születik; ez az áteredő bűn.

2.) A Szeplőtelen Fogantatás jelentősége abban áll, hogy az egyetlen kivétel ez alól a közös emberi sors alól. Hogy ő az egyetlen, aki léte első pillanatától kezdve az Isten szemében nem mezítelen. Akinek a virágához az Isten, szent Fiára való tekintettel, akit egykor kilenc hónapon át a méhében fog hordozni és a saját vérével, majd tejével fog táplálni, nem engedte közelíteni az emberiség fájának csíralevelébe oltott férget. Ezért egészen szép Ő, akiben nincsen szeplő, mert az áteredő bűn szeplőjétől megóvta a Szentlélek, aki lelkén csókolta abban a pillanatban, hogy a földi életét elindító két sejt édesanyja szive alatt megcsókolta egymást.

B.) A Szűzanyának ez a mérhetetlen kitüntetése azonban nem volt öncélú. Nem azért őrizte meg őt az Ūristen a bűn minden szeplőjétől és alkotta meg őt egészen szépnek, hogy számunkra elérhetetlen magasságban tündököljön, hanem azért, hogy áldott méhének gyümölcse, az Ūr Jézus minket, közönséges embereket is megtisztítson ettől a velünk született szennyfolttól és újra kedvessé, kegyeltté tegyen az Isten szemében.

1.) Ez a megtisztítás történik *a keresztség szentségében*, amikor a Szentlélekisten valósággal beleköltözik az ember lelkébe, megtisztítja azt a bűntől és egy új, az ember természetes életénél magasabbrendű életet indít el. Ezért nevezzük ezt az életet természetfölötti életnek. Az embernek mint eszes teremtménynek, természetes hivatása nem más, mint Istent értelmével megismerni és akaratával elismerni. Csak akkorba kötni mindazt a szépséget és nagyságot, amit a világban lát. Szavakba önteni és zenébe foglalni mindazokat az érzéseket és melódiákat, amiket a teremtett világ nagyszerűsége a lelkéből kivált és lehelyezni az Istennek, mint legfőbb Ūrnak a lábai elé. Ennél többet az ember Istenével szemben sem kívánhat, sem nem tehet.

De igenis megteheti az Isten. Ő kívánhatja, akarhatja az embertől és miként a Szentírásból tudjuk, akarta is, hogy az ember legbensőbb életközösségbe lépjen vele. Ez az Istentől akart legbensőbb életközösség Istennel azonban már meghaladja az ember természetes igényeit s ezért ennek a megvalósítása csak természetfölötti úton lehetséges. Ez azt jelenti, hogy csak az Isten valósíthatja meg, mert egyedül Ő áll fölötte minden természetnek. Erre Őt senki és semmi sem kényszeríti, ha mégis megteszi, csupán a maga jókedvéből, jóságából, irántunk való

végtelen szeretetéből teszi. Ezért minden természetfölöttiség az Isten ingyen adománya, kegyelme s ezért nevezzük ezt a természetfölötti életet kegyelmi életnek. Ez a kegyelmi élet ver gyökeret mindenegyes ember lelkében, amikor ez az emberi lélek a szent keresztségben — legyen ez víz, vágó, vagy vérkereszttség — első ízben találkozik a Szentlélekistennel.

2.) Lássuk már most, mit mond erről a kegyelmi életről a Szentírás.

a.) Először is azt mondja: *Egy csepp élet az Isten életéből.* Ezt a csepp isteni életet az isteni szeretet csodája teremti bele az ember szívébe, hogy ezáltal az ember vérrokonságba kerülhessen vele, Isten gyermekévé lehessen. „Élet“; ez az egyik csodálatos fogalom, amelyet Krisztus és az apostolok használnak, amikor a kegyelemről beszélnek. Isten élete a halandó emberi szívben. Így válik valósággá, amit Isten a Messiás országa boldog lakóinak mondott Ezekiel próféta által: „És tiszta vizet hintek reátok és megtisztultok minden szennye-téktől. És új szívet adok nektek és új lelket adok belétek; . . .“ (Ez. 36,25-27).

b.) Másodszor: *Egy szikrányi szeretet az Isten örök szeretetéből.* Tüzes csóva, amelyet az Isten azért vet a szívtükbe, hogy az szent viszontszeretben lángoljon fel hozzá. Hiszen suta az a szeretet, amely viszontszeretetre nem talál. Isten maga a Szeretet, ezzel a szikrával Ő maga költözik lelkünkbe. Mi indítja Őt erre? Nem mondhatunk mást, mint azt, hogy az Ő határtalan szeretete teremtményei, de különösen eszes teremtményei iránt. Ez a szeretet, mint minden szeretet, kikíván-kozik a szerető szívből, hogy valósággal elborítsa azokat, akikre szere-tete irányul. Oly találóan mondja a Szentlélek: „Erős a szeretet, mint a halál . . . szikrája izzó, tüzes szikra. Tengernyi víz sem tudja eloltani, folyamok sem tudják elsodorni . . .“ (Énekek én. 8,6-7).

c.) *Egy sugár az Isten örök fölségéből.* Ez a sugár valósággal be-aranyozza az emberi lelket és olyan szépségbe öltözteti, amelyhez fog-hatót a földön nem találunk. Így kell értelmeznünk Krisztus főpapi imájának ezt a kitételét: „Én pedig a dicsőséget, amelyet nekem adtál, közöltem velük, hogy egyek legyenek, mint mi egyek vagyunk“ (Jn. 17,22).

Gyakorlatilag ez azt jelenti, hogy a természetfölötti életre fölemelt embernek a rendeltetése már nem az, hogy Istent megismerje, hanem hogy színről-színre lássa; nemcsak hódoljon, hanem imádjja; necsak féljen Tőle, mint Úrától, hanem szeresse, mint tulajdon édesatyját.

Ime — a nagyszerű párhuzam a Szűzanya szeplőtelen fogantatása és az ember kegyelmi újjászületése között.

3.) Van azonban ennek a párhuzamnak *negatív oldala is*, amit szintén nem szabad figyelmen kívül hagynunk. Ez a negatívum abban áll, hogy amíg a Szentszűz lelkét sohasem érintette az áteredő bűn, addig rajta kívül minden ember lelkén a bűn foltjával, sebhelyével indul neki az életnek. A nagy különbség abban áll, hogy amíg a Szűzanya így mutatkozik be a világnak: „Én vagyok a Szeplőtelen Fogantatás“, addig minden bölcsőre, amely új emberi életet rejt magában, ezt írhatjuk: „Bűnben fogant engem anyám“ (Zsolt. 50,7). Míg a Szűzanya kegyelmi élete egyetlen egy nemzéssel indul, nekünk kétszer kell fogantatnunk, mire a kegyelmi életre eljutunk: egyszer testileg a természetes életre és egyszer lelki újjászületéssel a természetfölötti életre; mert — miként maga az Úr mondja — „Ha valaki újjá nem születik vízből és Szentlélekből, nem mehet be az Isten országába. Ami testből született, test az és ami a lélekből született, lélek az“ (Jn. 3,5-6).

Mire azonban lelkileg újjászülettünk, az első, bűnben való fogantatásunk már megsebezte emberi természetünket úgy annyira, hogy megbizhatatlan, ingadozó-rogyadozó alapjává lesz a ráépülő természetfölötti életünknek. Innen van az, hogy a lelki újjászületés után sem látja értelmünk tisztán az igazságot, akaratunk nem ragaszkodik tántoríthatatlanul a jóhoz és szívünk ahelyett, hogy teljesen elmerülne az Istenben, továbbra is teremtményekkel kacérkodik. Egyszerűen az emberben továbbra is vannak rendetlen vágyak, káros szenvedélyek, bűnre való hajlamok, amik újabb és újabb személyes bűnökre sodorják őt, míg a Szeplőtelenben mindezek teljességgel ismeretlenek. Ezért nem vagyunk még a keresztség után sem egészen olyanok mint Ő, vagyis egészen szépek. S ebből áll a Szeplőtelen Szűzanyának páratlan kiváltsága.

III. A Szűzanya tehát a Szentlélekkel való találkozása után a mi számunkra továbbra is eszmény marad. Eszmény, amelyet mi elérni sohasem fogunk, de amely után az Énekek Énekének a menyasszonyával sóvárog a lelkünk: „Vonj magad után, keneteid illata nyomán“ (Én. 1,3), hogy legalább megközelítőleg olyanok legyünk, mint amilyen Te vagy: minél szebbek.

Minél szebbek értelmünk szerint, hogy a belénk oltott isteni szikra, a szellem fénye mindig csak az igazságot keresse és kövesse. Hogy ne rekedjen meg a teremtett világ zsákútcáiban, hanem bátran emelje tekintetét a teremtett világ fölé.

Oh vonzzál bennünket Szeplőtelen Szűzanya, hogy minél szebbek legyünk akaratunk szerint. Hogy élesen tudjunk különböztetni jó és rossz, talmi és időtálló javak között és ez utóbbiakat kövessük még akkor is, ha kereszttel, kinnal és könnyel jár. Anyaghoz ne tapadjon, fenyegetéstől meg ne rettenjen, nehézségektől vissza ne riadjon.

Végül vonzzál oh Szeplőtelen, hogy minél szebbek legyünk testünk szerint is. Hogy ne legyen többé a bűn eszköze, ne legyen többé a lélek rabtartója, hanem kristályedénye, amelyből teljes pompájában sugározzék a Szentlélekbe öltözött lelkünk mindenkire, aki csak közelünkbe ér. Amen!

A SZENTLÉLEK MŰHELYE

„Ubi habitas, ubi cubas?”

I. Olvastam egyszer egy tojásról, amelyet az életbúvárok arra akartak felhasználni, hogy kiléssék az élet megindulását. Ezért mesterségesen keltették és hogy a csirázás kezdetét figyelhessék, héján egy kis ablakot nyitottak. Egy reggel csodálkozva vették észre, hogy a tojásban működésbe lépő csira azzal kezdte munkáját, hogy az ablakot átláthatatlan hártýával lefüggönyözte.

Jellemző példája annak, hogy az élet mennyire elrejtí elölünk titkát. Az élet műhelyére mélységes titok és csend borul. De nemcsak a materiális élet, hanem a szellemi élet megnyilvánulásai, a nagy gondolatok és tervek is a csendben születnek. Hát még a legnagyobb, a legmagasabbrendű élet! Azért ennek az életnek megindítója, a teremtő Szentlélek méltán nevezhető a csend Istenének. A csend ama mélységéé, amelyben az élet fakad és pedig a legmagasabb élet. A csend Istene Ő, akinek nem halljuk a hangját, nem tapintjuk a jelenlétét, csupán azt látjuk, hogy nyomában a nagy természetén végigsuhan az Isten lehelete, hogy a világ fagyos tundráira virágos május borul és a teremtmények homlokán felragyog az Isten csókjának bíborpírja.

Első csókja nyomán kisarjadt az emberiség legszebb virága: a titkos értelmű rózsa. Egy rózsa igazán tövis nélkül. Amely illatozik, de nem bódít. Nyílik, de soha el nem virázkik. Ó boldog föld, amelyen a rózsa nyílott! Ó boldog tő, amelyből a rózsa kisarjadt! A Szentlélek-isten ezerszer szent műhelye, amelyben ezt a rózsát ápolták, gondozták.

II. A.) A Szűzanyának a Szentlélekistennel való 2. találkozásával kapcsolatban ma a *Szentlélekistennek ezt a műhelyét* keresem. A házat, amelyet a Szűzanya otthonának mondott. A házaspárt, amely a Szűzanyát gyermekének nevezhette. S ebben az otthonban keresem azokat a tényezőket, amelyek olyan termékeny csendet teremtettek, hogy a Szentlélek műhelyéül választotta és valóságos szentéllé avatta. Melyik otthonban honolt akkora csend és mely házastársak között uralkodott olyan termékeny harmónia, amelyet a Szentlélek elég mélynek és elég termékenynek talált ahhoz, hogy benne a természetfölötti élet legszebb virágát elültesse? Melyek azok a tényezők, amelyek ezt a csendet megteremtették? Ezek azok a kérdések, amelyek ma foglalkoztatni fognak azért, hogy megtudjam azokat az előfeltételeket, amelyekkel egy-egy családnak rendelkeznie kell, amelyre egy, a szent keresztségben újjászületett lélek nevelése van bízva.

1.) Nem tudjuk biztosan, hogy hol állott a Szűzanya háza, a Szentlélekistennek ez az elitműhelye. Hogy Betlehemben keressük, vagy an-

nak vidékén, ahhoz nem nyújt kellő támpontot az a pusztta tény, hogy Mária Dávid családjából származott. Hisz Dávid király óta ezer esztendő telt el, telve történelmi viharokkal, amelyeknek a forgószelei szárnyukra kapták a legtöbb ivadékot és messze sodorták ősi fészük-től. De ez nem is fontos. Egy otthon jellegzetességét nem a falak és nem a vidék adja meg, hanem az emberek, akik benne laktak.

Elég tehát annyit tudnunk, hogy adva van egy kicsinyke ház és benne egy emberpár, akikről a Szent hagyomány tudni véli, hogy Joakimnak és Annának hívták: a férfi Dávid családjából, a feleség pedig Áron nemzetségéből. Jámborak; ereikben királyi és papi vér folyik, de külsejükről az előkelő származás jelei már régesrég lekoptak. Hisz több mint 500 esztendeje annak, hogy Judától elvételét a fejedelmi pálcá. A félezredes hányattatás kiforgatta őket vagyonukból és lemállasztott róluk mindent, amit ember általában irigyelhetne tőlük. Nem gazdagok, de nem is nyomorogtak; két kezükkel összeszedtek annyit, hogy még alamizsnára is jut. Istennel és embertársaikkal békességben élnek és életükből nem is hiányoznék nekik semmi, ha huszesztendő házaséletüket legalább egyetlen egy gyermekkel áldotta volna meg az Isten. Mázsás súllyal nehezedik a lelkükre az a tudat, hogy az Űristen kifürkészhetetlen akarata nyilván törölte őket a Messiás törzsfájából és megfosztotta őket minden ószövetségi hívő éltető reménytől, hogy talán ők is beleszövődnek a Messiás testi őseinek a láncolatába. Fájdalmuk csak annál nagyobb, mert tudják, hogy a Messiásnak abból a családból kell származnia, amelybe ők is beletartoznak. Fájdalmában elvonul mind a kettő, hogy a természet Alkotójának a jóságától könnyörögjék azt, amit tőlük a természet fukar keze megtagadott. Nem hiába imádkoztak és nem hiába bánkódtak. A Szentlélekisten az ő otthonukban rendezte be műhelyét, amelyben a természetfölötti élet remekműve készült.

2.) Immár megoldott saruszijjal lépünk be hát ebbe az otthonba és keressük meg ebben az otthonban azokat az *ékességeket*, amelyek annyira megnyerték a Szentlélekisten tetszését, hogy az alkalmasnak találta arra, hogy a saját szentélyévé avassa azt.

a.) Ha körülnézünk ebben az otthonban, akkor mindenek előtt látok itt egy nagyfokú *Istenszeretetet*. — Nagyon kell, hogy szeressék ott az Istent, ahol még akkor is szeretik, amikor úgy tetszik, hogy 40 évig hiába szerették és 20 éve hiába könyörögtek egyesült erővel egyetlenegy dologért; sőt egyre jobban erőt vesz rajtuk az Isten átkának kínos érzete. Sokszor elnéztem ezt a hegyekbe menekülő Joakimot és a rejtekében sirva imádkozó Annát és bizony úgy éreztem, hogy ennek a Joakimnak és Annának az életszövetségében sokkal több a kereszténység, mint sok mai jó katolikusnak titulált házaspár életében.

b.) Azután látok egy hasonlóan nagyfokú *hitvesi szeretetet*. — Hogy milyen fokban volt meg a hitvesi szeretet a Szűzanya szüleinben, de különösen édesapjában, szt. Joakimban, csak akkor fogjuk fel a maga teljes egészében, ha meggondoljuk, mit vesztett Joakim felesége magtalanságával egyrészt és hogy az akkori zsidó törvénytárgyalók jóvoltából, milyen könnyen segíthetett volna ezen másrészt. Joakim azonban nem élt ezzel az előnnyel; soha egy pillanatra sem gondolt arra, hogy szeretett Annáját szélnek eressze. Őt nem a test ösztöne hajtotta a házasságba, hanem minden választott ember szent kötelessége: a messiási ország anyagi kiépítése. Életét tette fel arra a szóra, amellyel Annát eljegyezte magának, s eszébe sem jutott, hogy egyszer adott szavát valaha is visszavonja. Megborzadt még a gondolattól is, hogy mártírelkü feleségét, aki elsősorban érezte meddősege minden átkát, aki feláldozta neki fiatalágát, szépségét és érintetlenségét, valaha is mint valami hasznavehetetlen portékát a sutba vágja. Ő csak egyet tudott: ha őket az Ūristen ilyen próbával megterhelte, akkor nem lehet más választása, mint vinni ezt a terhet, még ha bele is görnyed.

c.) Végül ott látom ragyogni ennek az otthonnak a falán, az Isten akarta házaspár harmadik ékességét: *a gyermek mérhetetlen szeretetét*. — Hogy az mekkora mérvet öltött a Szűzanya otthonában, könnyen következtethetjük abból, hogy az öregedő szülők egyetlen szomorúsága, hogy nincs. Nincs, aki tovább vinné a megváltás ígérését. Hogy ők megkopasztott gyümölcsfák, még mielőtt kihajtottak volna. Hogy nincs folytatásuk. Hogy bennük megreked az élet folyama. Hogy számukra csak koporsót gyártanak, de bölcsőt nem. Hogy rájuk csak ujjal mutatnak, mint az Isten megvertjeire és fülükben soha sem csendül meg a legszebb, életet, kulturát és mindent jelentő szó: Apám — Anyám.

Ime — ez volt az a hármass csillagzat, amely annyira megnyerte a Szentlélek tetszését, hogy amikor elindult, hogy „pihenőt keressen . . . az Isten örökrésében és a szentek gyülekezetében megtelepedjék“ (Sir. 24.), náluk ütötte fel frigysátrát.

B.) Nézzük csak *mi mindenre tanítja a Szűzanya otthonának ez a hármass csillagzata* azokat a családokat, amelyekre egy természetfölötti életre újjászületett, megkeresztelt emberbimbót bízott a Szentlélek.

A ker. házastársak éppen abban különböznek a nemker. házastóktól, hogy nem csak a természetes emberi élet napszámában állnak, hanem a természetfölötti élet munkatársai is egyúttal. A ker. szülők nemcsak állampolgárokat szülnek, hanem egyúttal Krisztus országának is a polgárait. A ker. otthonok nemcsak a nyers fajfenntartás virágágyai, hanem a Szentlélekistennek is a műhelyei; azokká avatja maga a Szentlélek a házasság szentségében. Ezért belőlük sem hiányozhatik a Szentlélekisten műhelyére annyira jellemző, fentti hármass csillagzat.

1.) Nem hiányozhatik belőlük az *Istenszeretet*.

Az igazi Istenszeretet nem érzés és érzélgés, hanem tett. Egy átfogó tett, ami nem más, mint a valláserkölcsi kötelességeink pontos teljesítése.

Melyek ezek a kötelességek?

a.) Vallásiak: aa.) *Az imádság*. — Ez nem más, mint a megszentelt lélek lélekzetvétele. Nélküle egyetlenegy keresztény ember sem ébredhet, vagy térhet nyugovóra. Reggelre kelve szived első gondolata legyen az Istené. Ez a gondolat legyen a hála gondolata a kapott napért és a benne rejlő ezernyi lehetőségért, hogy önmagad tökéletesítsed. A második gondolat a jó szándék. A szent keresztségben Istenhordozóvá lettél; Istent akarod belevinni minden munkádba. Neked is használ, munkádnak is. Egész napi munkád így lesz szakadatlan imádsággá. Lefekvéskor számot vetsz magaddal, mint sáfárkodtál a legdrágább kincsel, az idővel.

bb.) Másik alapvető kötelességed: *a vasár- és ünnepnap megszentelése*. Vasár- és ünnepnap elsősorban a lélek napjai. Szentmisét becsületesen hallgass. A hét 168 órájából egyetlen órát Istentől jó szívvvel meg nem tagadhatsz. Szentbeszéd hallgatása ma már nem csak kötelességed, de jól felfogott érdeked. — Vasár- és ünnepnap ezenkívül a testnek is a napjai. Testednek, amely egész héten át cipelte a terhet, pihenésre van szüksége; Isten is megpihent a hetedik napon.

cc.) A harmadik súlyos vallási kötelességed: *a húsvéti szentgyónás és áldozás*. A világ, amelyben élned, az utca, amelyben járnod kell, annyira tele van porral és piszokkal, hogy lehetetlen azon úgy keresztülmenned, hogy abból semmi se tapadjon rád. Ezért ne mondd, hogy nincs bűnöd. Felületes lélekre vall, ha így beszélsz és legföljebb csak azt árulod el, hogy lelkedre már olyan vastag rétegben rakodott reá a bűn, hogy tőle már nem is látod lelked eredeti színét és szépségét.

b.) Hogy azután mik az erkölcsi kötelességeid, megmondják neked Isten lo, az Anyaszentegyház 5 parancsa és a tulajdon szived, amely a szeretetet dobogja szüntelen. Ne láss ezekben nyűgöt, amelyet szeretnél lerázni, hanem bűnnel beoltott természeted szükséges korlátait, amelyek megóvnak attól, hogy elvesznél, elkallódnál a lépban, a hinárban, amely a korlátokon kívül leselkedik rád.

2.) Azután nem hiányozhatik a keresztény otthonokból *a hitvesi szeretet* . . . — A Szüzanyának Szentlélekkel telített otthonának levegőjénél legszívesebben tetemre hívnám mindazokat a dúvad férjeket, akik oly könnyedén elbitangolnak otthonról és oly elegánsan lépnek át asszonyuk szívére és becsületén; de tetemre hívnám mindazokat a sza-

lon- és nem-szalondámákat is, akik bridgeparti közben oly fölényesen vetik oda szájuk szögletéből a nagy nyilvánosságnak, hogy ők bizony azt tartják, ha két ember ráunt egymásra, bucsuzzanak el és adják át magukat az igazi, színekben gazdag szerelemnek. Tetemre hívnám azért, hogy a Szűzanya szüleinek, e nem ker. házaspárnak a mártiromságig felfokozott hűségénél tanulnák meg végre valahára, hogy ha valahol, akkor a házasságban élnie-halnia kell mindkettőnek, ha másért nem, hát azért, hogy sem közvetlenül, sem közvetve be ne rekesszék a Szentlélekisten teremtő útjait.

3.) Végül nem hiányozhatnak a ker. otthonokból *a gyermek szeretete*. — Tudom, hogy ez nem egyszer komoly probléma. Mindig is az volt. De bármit is fuvolázzanak a modern szellem furulyásai, ker. embernek, ha egyszer beszegődik a Szentlélekisten műhelyébe, tudnia kell azt, hogy a feladata nem az élet útjainak mesterséges berekesztése, hanem a felduzzasztott élet zsilipjeinek a megnyitása. — Ez azonban még nem elég. A gyermeket nem csak vállalni kell, hanem fel is kell nevelni. Olvastam, hogy „a gyermek olyan, mint a földön heverő nyílvevessző; ki tudja, miféle indulatok megfeszült húrjára illeszti az élet, milyen irányban repül és hová fúródik“ (Zilahy). Lehet, hogy így van. De a szülők mérhetetlen bűne, ha az életre bizzák, hogy ezt a földön heverő nyílvevesszőt tetszés szerinti íjj húrjára rakja és tetszés szerinti irányba röpítse.

III. Ime az otthon, ahol a Szűzanya 2-szer találkozott a Szentlélekkel. Ime a keret, amely méltó volt arra, hogy védje és nevelje a Szentlélek emberszeretetének legszebb virágát, a tövis nélküli titkos értelmű rózsát. S ime a házaspár, amely érdemes munkásnak bizonyult a Szentlélekisten teremtő műhelyében.

Mindenegyed keresztyén család ugyancsak a Szentlélek műhelye kell, hogy legyen, mivel mindenegyed családban ugyancsak a természetfölötti élet bölcsője ring. Óriási feladat és mérhetetlen felelősség. Ha otthonainkban eredeti szépségében fel nem ragyogtatjuk ezt a hármasszillagzatot, ha a Szentlélek műhelyében nem munkások, hanem kontrárok leszünk, magunk rekesztjük be a kegyelmi élet útjait és akkor magunkra vessünk, ha soha meg nem újul ez Isten-verte földnek a színe. Amen!

A MEGTESTESÜLÉS

*„Spiritus Sanctus descendit ad te
et virtus Altissimi obumbrabit tibi.“*

I. Tegnap bepillantottunk a Szűzanya otthonába, amelyben olyan termékeny csend uralkodott, hogy a Szentlélek műhelyét választotta. Itt ebben az élő templomban, kétszer is találkozott a Szűzanya a Szentlélekistennel. Ez a kétszeri találkozás volt az Ő 2. és 3. találkozása, mert ekkor lett nemcsak a kegyelem vonalán, de testi értelemben is az Isten anyjává.

Ezt a nagy találkozást maga a Szentlélekisten örökítette meg Lukács evangéliumában. Halljuk szóról-szóra:

Az Istentől küldött angyal bemenvén a Szűzhöz, e szavakkal köszöntötte: „Örülj te, kegyelemmel elhalmazott! Veled van az Úr. Minden asszonynál áldottabb vagy.“ E szavak hallattára Mária meghökkent és gondolkozni kezdett rajta, miféle köszöntés ez. Az angyal így folytatta: „Ne félj, Mária! Kegyelmet találtál az Istennél. Anyává leszel, fiút szülsz, és Jézusnak fogod elnevezni. Fiad nagy lesz és a Magasságos Fiának fogják hívni. Az Úr Isten neki adja atyjának, Dávidnak a trónját és uralkodni fog Jákob házán örökké, s országának nem lesz vége.“ Mária megkérdezte az angyalt: „Hogy válik ez valóra, mikor férfit soha nem ismerek?“ Az angyal ezt válaszolta: „A Szentlélek száll rád és a Magasságos ereje borít be árnyékával. Ezért a születendő Szentet is az Isten fiának fogják hívni. Lásd, rokonod, Erzsébet is terhes lett öregségében, s már a hatodik hónapban van, noha meddőnek mondják, mert az Istennek semmi sem lehetetlen.“ Mária így válaszolt: Az Úr szolgálója vagyok, legyen nekem a Te igéd szerint“ (Lk 1,26-38).

II. Ebben a pillanatban, hogy a kiválasztott Szűz ajkát elhagyta a beleegyezés: „Legyen nekem a te igéd szerint . . .“, lett a szűzből anya, anélkül, hogy megszűnt volna szűz maradni. Ez volt tehát a Szűzanyának, ez eszményi nőnek, ki szűz is, meg anya is egyszemélyben, t. k. a születésnapja.

A.) Alljunk meg egy pillanatra ennél a „*legyennél*“, amelynek a hatalma meghalad minden emberileg elképzelhetőt és amely csupán az Isten teremtő „legyen“-je mellé állítható, hogy némi fogalmat alkot-hassunk magunknak arról a kimondhatatlan méltóságról, amelyre a Szűzanya ebben a pillanatban emelkedett és arról a páratlan szerepről, amelyet az emberiség üdvözítésének a nagy munkájában neki szánt az Isten. A Teremtő „legyen“-je, amikor azt mondta: „Legyen világosság, legyen ez, legyen az“, a semmiből létrehozta a világot. A

názáreti szűz „legyen“-je a Teremtőt hívta le a semmibe. A Teremtő „legyen“-je életet vitt az anyagba; a Szent Szűz „legyen“-je isteni életet vitt az emberi lelkebe. A Teremtő „legyen“-je a mennyország örökösévé tette az embert; a Szűz „legyen“-je a föld lakójává tette az Istent. Ebben a pillanatban, pontosan úgy, ahogy a gyönyörű szép magyar Mária-ének mondja, lett Mária, az „Atyaistennek kedves szép leánya, Krisztus Jézus anyja és a Szentlélek mátkája“. Ebben a pillanatban találkozott a teljes Szentháromság mindhárom személye a Szent Szűz lelkének megszentelt szentélyében.

Ebben a pillanatban Názáretban az ég megcsókolta a földet, és ennek az isteni csóknak a nyomán a paradicsomát veszített emberiség, ez a „massa damnata“, ez a kárhozatra ítélt tömeg, teremni kezdte az istenfiúi élet szebbnél szebb gyümölcseit. Az emberiség büntől megszuvasadott fájának igazi gyümölcsléje volt ez.

Vegyük először is fontolóra ennek a titokzatos gyümölcslézésnek egyes mozzanatait.

1.) E nagy találkozás pillanatában a Szentlélekisten először is *megnemesíti Máriát*. Ezt a szerény, alázatos, elrejtett szűzet, aki azonban már öröktől fogva ott élt az Isten gondolatában és ott élt az emberiség reményében is attól a pillanattól kezdve, hogy a könyörülő Isten a bűnbeesés után az emberiségre borult éjszaka égálgára felrajzolta a „Napba-öltözött Asszony“ hajnalpírját. Hogyan nemesítette meg? Úgy, hogy Isten anyjává tette Őt. Ez a legnagyobb méltósága. Ennél nagyobb méltóság nincs; magunktól eszünkbe sem jutna.

Az ókori történelemben olvassuk, hogy amikor Nagy Sándor apja Fülöp, Macedónia királya meghalt és egy görög bölcsel felszólítottak, hogy búcsúztassa a halottat, rikító színű szővirágok helyett a bölcs csak annyit mondott: Elég, ha azt mondom rólad: Fülöp, te atyja voltál Nagy Sándornak. — Mi is eleget mondtunk Máriáról, ha azt mondjuk: Anyja volt Jézus Krisztusnak, a földreszállott Istennek.

A megnemesítés folyamata Nála az Istenanyaság fönséges kitüntetésében virágozik ki. Isten örök szeretetének tüzes lehelete egészen az Istenanyaság állapotáig izzította a lelkét. Mintha ezen a ponton kilépett volna a kegyelem rendjéből, az istengyermekség állapotából, hogy sokkal csodálatosabb régiókba emelkedjék, az Isten gyermekeit szülő anyjává magasztosuljon. Az evangéliumok és az újszövetség egyéb könyvei sehol sem beszélnek arról, hogy a Szűzanya csodákat művelt volna. De erre nincs is szükség. Hiszen a legnagyobb csodát, amely a világot valaha ámulatba ejtette: az Istenanyaságot önmagában hordozta. Irhatnak róla ezer és ezer könyvet, költhetnek róla szebbnél szebb himnuszokat és legendákat, akkor sem fogják túlszárnyalni azt a szépséget, fönséget és gazdagságot, amit ez a két szó foglal magában:

Isten Anyja. — Ami a názareti kis házban, a Szentlélekisten eme leg-pazarabb műhelyében történt, az örök dicsősége az Istennek és örök büszkesége az emberi nemnek.

2.) Mert a Szűzanyán keresztül *megnemcsedett az egész emberi nem*. — S ez a második mozzanata ennek a páratlan gyümölcsoltásnak. Ide kellett csak igazán az oltóág . . . Hisz Isten nélkül nem ember az ember. Ezt bizonyítja a megváltás előtti és kívüli emberiség szomorú tragédiája. Nélküle mi az ember? Eszi a rabszolgaság, a számkivetés és nyomorúság keserű kenyerét, nemesi nagy ősök korcs ivadékaként. Vannak ugyan egyedei, akik nemesi szerepet játszanak, de az igazi nemesség, az isteni szikra belőlük is hiányzik és tetteikben, maguk viselésében nem egyszer állati nivóra süllyednek.

Az emberi élet tartalma u.i. az Isten kegyelme; az Istennel való benső, szerves kapcsolat. Ezt pedig már kezdetben eljátszotta. Istent elvesztette, aminek következtében árvasága, tehetetlensége, koldus-szegénysége olyan mértéket öltött, hogy már az égbe hatott a kiáltása. S az Isten az egészen szép Szűz imádságos szavaiban meghallotta ezt a kiáltást és elhatározta, hogy nem vár tovább. Az oltóagy Ő maga volt. Ezért szállt le az örök Ige és lett testünké és vértünké. Az emberiség energvált organizmusába belevitte az Isten életét, az örök Ige erejét. Fiatalos egészséges vérkeringés indult meg a kegyelmi élet áramával, amely az embert az istenfiúság nagy méltóságába, elherdált atyai örökségébe visszahelyezte. Tavaszi pezsdülés indult meg az elernyedt tagokban; egyszóval Názáretben a Szűzanyának 3. találkozósa alkalmával a Szentlélekistennel ráléptünk a szellemi, az erkölcsi, a lelki megnemesezés útjára . . .

B.) Minél többször olvassa az ember a Szűzanyának ezt a 3. találkozását a Szentlélekistennel úgy, ahogy Lukács evangélista azt leírta, annál jobban beleszédül abba a mérhetetlen gondolati és kegyelmi tartalomba, amely e rövid, Ég és Föld közötti párbeszédben rejlik. Ma már csupán a *gondolati tartalomra* szeretnék rámutatni, a kegyelmit holnapra hagyom.

1.) A gondolati tartalom bejáratához a kulcsot szent Pálnak, Krisztus e nagyszerű apostolának egy látszólag odavetett mondatából vélem megtalálni: „Fiacskáim — olvasom a Galatákhöz írt levelében — kiket fájdalommal szülök újra, míg Krisztus kialakul bennetek!” (Gal. 4,19). Őszintén szólva, ebből nem sokat értek. De erről eszembe jut magának az Úr Jézusnak egy párbeszéde, amely nem hagy kétségben a szentpáli mondat értelme felől. Mt. 12. fej.-ben olvassuk: „Miközben még a néphez szólt, anyja és testvérei megálltak kint és beszélni akartak vele. Valaki figyelmeztette: „Anyád és testvéreid kinnt állnak és

beszélni akarnak veled.“ De ő megkérdezte a hozzá szólót: „Ki az én anyám és kik az én testvéreim?“ Aztán kitérte karját tanítványai felé és így szól: „Ezek az én anyám és testvéreim! Aki teljesíti mennyei Atyám akaratát, az mind testvérem, nővérem és anyám“ (Mt 12,46-50).

„Heuréka!“ — kiáltana fel erre a görög bölcs. Ezek a szavak nem hagynak kétségben afelől — bármilyen elvontnak is tünjenek — hogy a keresztény élet abban áll, hogy bennünk is megszülessék Krisztus és Ő éljen a lelkünkben. A szent keresztségben, amelyben minket is megárnnyékoz a Magasságbelinek az ereje, tulajdonképpen ő fogamzik meg a lelkünkben. Ettől kezdve ugyanaz a feladat hárul ránk, mint ami hártult a Szűzanyára: ki kell hordanunk, a világra kell hoznunk és fel kell nevelni önmagunkban. Vagyis röviden: ki kell dolgoznunk magunkban Krisztust, vagy mint szt. Pál mondja más helyen: Krisztusba kell öltöznünk!

2.) Ezen a ponton találkozom újra a Szűzanyával, mint teremtett eszményképpemmel.

Ő a Krisztus természetes anyja. Én meg Krisztus kegyelmi anyja. Neki is kitüntetés volt az, nekem is az. Azt hiszem a legjobb helyen kopogtatok, amikor Tőle szeretném megtanulni, *hogy kell erre a nagy kitüntetésre* nem rászolgálni — mert ezt nem lehet —, hanem *fölkészülni*, hogy a bennem megfogamzott krisztusi élet csírájában meg ne haljon.

Hogyan készült fel Ő? Hogyan fogadta a Szentlelket? A válasz nekem útmutatás.

A válasz pedig ez: alázattal — értelemmel — odaadással.

a.) *Alázattal.* — Minden életszentség alapja az alázat. Következik abból, hogy minden bűn lényege a kevélység, az Istennel szembeni pöffeszkedés. Maga a Szentlélek mondja: „Isten a kevélyeknek ellenáll, az alázatosakat pedig felmagasztalja.“ S ez a felmagasztalásra méltó alázatosság senkiben sem volt meg oly fokban, mint a Bold. Szűzben. Abban a Szűzben, aki nem törődött királyi származásával; aki szűzeséget fogad és ezzel önként kirekeszti magát a Messiás lehetséges őseinek a dicső láncolatából, vállalva társadalmi megvetését. Aki végül fogadalma ellenére helyt ad Isten kívánságának és ezzel vállalja — ha átmenetileg is — tiszta jegyesének, szt. Józsefnek a szörnyű gyanúját, amellyel az a látszat szerint megesezt mennyasszonyára tekinthetett.

b.) *Értelemmel* — Szt. Ambrus írja róla: „Ő mindig követte az értelmet!“ Értelme mellett szól, hogy mint érintetlen szűz, nem ijedt meg félszeg módon az anyaltól, aki a hagyomány szerint ifjú képében jelent meg előtte. De még inkább értelemről és józan gondolkodásról tesz tanúságot az, hogy bátran kérdezősködik a mennyei küldöttől: mi-

képen egyeztethető össze majdani anyasága eltökélt szüzi állapotával és csak azután, hogy kellőképpen felvilágosítják arról, hogy az élet adójának nincs szüksége a benne rejlő csira megindításához testi beavatkozásra, mondja ki a valóban üdvözítő Igent. Nehéz eldönteni, nem is tartozik hozzánk firtatni, hogy vajjon az Úr Isten szemében mi volt kedvesebb, ennek a Szűznek alázatos megadása, vagy ez a józan mérlegelés. Tény, hogy Isten értelmes teremtményeitől, értelmes cselekedeteket vár. Azt akarja, hogy a virág nyíljon, a kutya ugasson, az ember meg — gondolkodjék.

c.) Odaadással. — Mondhatnám így is: Önfeláldozással. — Az angyali üdvözléssel kapcsolatban az evangélium nem árulja el, hogy a Szűzanya tudta-e a megtestesülés pillanatában, hogy Ő mit is vállalt ezzel az istenanyai méltósággal? Tisztában volt-e szavainak a horderejével? Hogy ezekkel a szavakkal nemcsak kegyelemteljes Anya, hanem fájdalmas Anya is lett? Hogy ez a rendkívüli méltósága vajmi kevés méltóságot jelent majdan ebben a földi életben, annál több gondot, aggodást, fájdalmat és keresztet? De ha a Szentírás szerint az angyal mindenről nem is beszélt, joggal feltételezhetjük, hogy a Szűzanya, aki a templomban nevelkedett és mint ilyen ismerte az ószövetségi Szentírást és ezzel együtt mindazokat a jóvendöléseket, amelyek a Messiásra vonatkoztak, tudhatta, hogy a Messiás a „Fájdalmak Embere“ lesz, aki viseli majd a mi fájdalmainkat és hordozza a betegségeinket, akit bélpoklosnak tekintenek az emberek, Istentől megvertnek és megaláztattnak (Iz. 53,4). Odaadása kétségtelenül tudatos áldozatvállalás volt nála.

III. Ime — a Szűzanya lelki keresztmetszete. Ami Őt Isten előtt kedvessé tette, az az Ő alázatossága, értelmessége és áldozatkészsége volt. A földi lét szempontjából csupa kényelmetlen és kellemetlen valami, de ha azt akarjuk, hogy bennünk is megfogamzék és kifejlődjék Krisztus élete, nem kétséges, hogy nekünk is ezt az utat kell választanunk. Ilyen alapokra kell lelkiségünket lefektetnünk. Lehet, hogy a világ megszól érte, de eljön az idő, amikor nem azt kérdezik tőlünk, hogy mennyire ápoltuk testünket, amely menthetetlenül elpusztul, hanem mennyit törődtünk lelkünkkel, amelyért életét adta maga az Úr. Amen!

ÁLDOTT VAGY TE AZ ASSZONYOK KÖZÖTT

„*Benedicta tu inter mulieres . . .*“

I. Alighogy a Szűzanya a Szentlélekistennel harmadszor találkozott, már ki is kívánczozott magányából. Hírül adni a világnak a nagy dolgot, amit cselekedett vele az Úr. Csak kifelé! — hajtja Őt a Lélek. De hová? A világba? Hát van fogalma a világnak egyáltalán a Szentlélekről? Annak a lelkek mélyén végbemenő munkájáról? Vajjon nem azt mondja-e a körülötte nyüzsgő, tülekedő, önügyeibe bonyolódott világ, amit az efezusiak mondtak szt. Pálnak, amikor megkérdezte: Vették-e a Szentlelket, hogy „még azt sem hallottuk, hogy van-e Szentlélek?“ (Ap. cs. 19,2).

Nem! Ebben a világban nincs mit keresnie. Ez a világ hideg, lomha, képtelen arra, hogy a Szentlélekisten ilyen finom menüettjeire rezonáljon. Ez a világ még megváltójára vár, aki lelket leheljen beléje onnan felülről. Addig érzéketlen az Isten dolgai iránt. — Boldogságával tehát a hegyekbe menekül. Ott lakik Erzsébet, a nemcsak rokon nagynéni, de rokon lélek is egyúttal, akivel, ha nem is akkorát, mint vele, de szintén nagy dolgot cselekedett az Úr, a Hatalmas. Lehetetlen, hogy ő meg ne értse lelkének túláradó boldogságát, amelyet nem bír magába zárni.

II. Az evangélista azt mondja: „sietve ment a hegyek közé“ (Lk. I, 39). A Szentlélek — jegyzi meg egy szentatya — nem ismeri a kérést. A szeretet szárnyat ad a lábának úgy, hogy valósággal „szökell a halmonkon át“ (Én. 2,8) és szinte belerepül Erzsébet ölelő karjai közé. „Amikor Erzsébet meghallotta Mária köszöntését — írja az evangélista — örömeiben mozogni kezdett méhében a gyermek, maga Erzsébet pedig eltelt Szentlélekkel. Hangosan felkiáltott: Áldott vagy az asszonyok között és áldott a méhed gyümölcse . . .“ (Lk. 1,41-42).

A.) Immár másodszer nevezi a Szentlélek a Szűzanyát „Áldott asszonynak . . .“ Először harmadik találkozás alkalmával s másodszer most, amikor Erzsébeten keresztül immár negyedszer találkozik Vele. Áldott, mert áldott méhének gyümölcse — Jézus.

1.) Ezt az *áldott asszonyt*, ezt a „Benedictat“ szeretném ma szemetek elé állítani, aki mint „rendezett hadsereg“ vonul fel a történelem szinpadára, hogy ellensúlyozza azt a sok átkot, amit az átok alatt álló Éva leányai a világnak jelentettek. A Medeák, a Klitaimnesztrák, a Kleopátrák, a Messalinák, a Medici Katalinok, az angliai Erzsébetek féktelen uralmi vágyát. A Herodiások olthatatlan bosszúszomját, amivel nemcsak ellenségüket pusztítják el, de megkeserítik vele érzéki-

ségük rabszolgájának is az életét. A Poppeákat, akik öszvértejben fürödve őrzik szépségüket és a Báthory Erzsébeteket, akik szüzek vérevel konzerválják bőrük puhaságát. A Xantippéket és a férfi-sors valamennyi megkeserítőit. A Danaidákat és valamennyi báránybőrbe bűjtői fenevadakat. Az Ádámok, Sámsonok és Salamonok megrontóit . . . Mindezeket nemcsak ellensúlyozza, hanem bőségesen kárpótolja is értük az emberiséget.

„Amint Éva az egész emberiség számára halált hozott, — írja sz. Ireneusz — Mária az egész emberiség számára az üdvösség oka lett.“ Több tehát Mirjámnál, Mózes szűz nővérénél, aki az Egyiptomból való szerencsés menekvés után megénekelte az Úr győzelmét. Több Ruthnál, Eszternél és Juditnál, az asszonyi hűség, az Istenbe vetett bizalom és a mindenre elszánt hősiesség ragyogó példáinál. Több Sába királynőjénél, akit a bölcsesség híre vitt Salamon udvarába és aki az Úr Jézus szerint egykor vádlója lesz Izraelnek. Több Arriánál, Paetus feleségénél, aki hogy férjét megmentse a szegyénteljes kivégzéstől, maga nyújtja búcsúzáskor férjének a tört és amikor a habozik, önmagába dőfi, majd e szavakkal nyújtja át férjének: „Nem fáj, Paetus!“ Több Cammánál, aki látszólag kezét nyújtja férje gyilkosának, csakhogy az esküvő alkalmával Diana oltáránál egy kehelyből ihasson vele — mérget . . . Mindezek az asszonyok hősök voltak, nagyok voltak, döbbenetesen nagyok, — de mi ezeknek az asszonyoknak a nagysága az „Áldott“ nagyságához, akinek a dicsőségét a legszebben talán a kisasszony-napi zsolozsma foglalja össze, amikor azt mondja: „Boldog vagy ó Mária és minden dicséretre méltó, mert tőled származik az Igazság napja, Krisztus a mi Istenünk, aki a ránk nehezéd átoknak végetvetett, helyette áldást adott, a halált legyőzte és az örökélet ajándékát adta.“

2.) De a Szűzanya nemcsak „áldott“ önmagában, hanem egyúttal *áldó* is. „Virgo benedicta benedicens“! Akiből úgy sugárzik a benne lakozó Szentlélek, hogy tőle Erzsébet méhében repesni kezd a magzat.

Tudjátok — mit jelent az áldó édesanya?

a.) Pitoisról, Napoleon egyik kiváló katonájáról olvastam. Résztvett Napoleon minden csatájában. Rettenthetetlen bátorsággal harcolt mindig. A wagrami csata után (1809 júl. 6) nyomtalanul eltűnt. Elfogták és mint szökevényt halálra ítélték. Éjjel a siralomházban Napoleon meglátogatta álruhában. Mint barát közeledik hozzá. Faggatja, mi vitte erre a tragikus lépésre. Sokáig nem veszi szavát, majd végül megszólal: A legjobban anyámat szeretem. Megáldott és Ő mondotta nekem, amikor katonának mentem: Fiam, ha szeretsz, tedd a kötelességed. Ez az

áldás kísért a golyózaporban. Ez lelkesített, ez bátorított. Ennek köszönhettem, hogy soha meg nem futottam, hanem mindig helytálltam. Egyszer csak jelentették, hogy súlyos beteg. Szabadságot kértem, nem kaptam. Majd jelentették, hogy meghalt. Ujra szabadságot kértem, megint nem kaptam. Úgy gondoltam, egy szál virágot le kell tennem a sírjára; ezért szöktem meg. Tettemet nem bántam meg. Rajta kívül úgy sincs senkim a világon. — Nem végezték ki, sőt előléptették.

Az édesanya áldása nem egyszer így válik valóban áldássá annak a részére, aki rászolgált erre az áldásra.

b.) Valóban alig van nagyobb erő az édesanya áldásánál! Minden gyermeknek, aki nem lett méltatlan erre a névre, az édesanya áldása jelenti a legnagyobb erőt. Az a tudat, hogy van édesanyánk, aki gyakran imádkozik értünk és naponta áldólag emeli reánk a kezét, a legboldergabb érzés a világon. Hiszen naponta száz és száz kéz emelkedik feléd. Az egyik azért, hogy simogasson, a másik azért, hogy megveregesse vállad, a harmadik, hogy arcul üssön, a negyedik, hogy elvegye vagyonedat. Az édesanya keze csak azért emelkedik, hogy áldjon. A más kezét, még ha simogat is, vagy vállon vereget, nem egyszer mozgatja önző hizelgés. Az édesanya kezét, még ha üt is, nem mozgatja más, mint szeretet, hisz a verés is, mit tőle kapsz, neki fáj a legjobban. Ez az áldó áldott kéz csüggedésünkben a legnagyobb remény, küzdelmeinkben a legerősebb fegyver, szenvedélyeink tüzes fellángolásában a legbiztosabb fék és fáradt fejünknek ez a legpuhább párnája.

3.) Ha ez áll a földi édesanyáról, mit mondjunk a Szentlélekistentől kétszer is áldottnak mondott Szűzanyáról?

Akinek köszönhetjük mindenekelőtt az Úr Jézus Krisztust és vele mindazt, ami az emberi életnek értelmet és tartalmat ad. Akinek áldott lényénél ihletődtek a századok: a tudomány, a költészet és a művészet. Férfiak és nők egyaránt. Akinek egészen szép alakján keresztül a férfi megtanult újra feltekinteni a nőre azzal a térdre kényszerítő tisztelettel és belső lelki ujjongással, amellyel Ádám tekinthetett Évára, amikor először megpillantotta. S kinek termékeny szűzességétől a gyenge női szívekben oly hatalmas lángot vetett a liliom szeretete, hogy érte százával és ezrével áldozták fel tüzes vérük piros rózsáit. Ki tudná megmondani, hányszor vált valósággá egy szt. Ferenc látomása, hogy a haragvó Isten csak ezért nem sújtott le erre a bűnös földre, mert ez az áldó asszony terjesztette fölé védőpalástját? — „Quibus te laudibus efferam, nescio!“ Hol találjak szavakat, amelyekkel csak megközelítőleg magasztalhatnám ezt az áldó asszonyt?! Valóban áldott az asszonyok között!

B.) Nézzük most már — *mire tanít minket* a Szűzanyának ez a negyedik találkozása a Szentlélekistennel!

1.) Először is arra, hogy mi valamennyien, akik Krisztust hordozzuk a lelkünkben, a szó legigazibb értelmében *áldottak vagyunk*.

A Szentlélekisten első tevékenysége mibennünk, hogy megáld minket. Hogy leveszi rólunk a bűn átkát. Megszenteli természetes adottságainkat, felemeli azokat a természetfölötti világba és arra képesít, hogy az Isten gondolatait gondoljuk, az Ő tetteit utánozzuk és érzéseink az Ő jóságától és szépségétől részegüljenek meg. — Második nagy tette, amit velünk művel, hogy beleépít Krisztus titokzatos testébe. Tagjává tesz ama áldott test misztikus kiadásának, amely a Szűzanya legáldottabb méhében formálódott és amelynek a feje Krisztus.

Mennyivel áldottabbak vagyunk, mint voltak az ókor legnagyobb elméi, akik a sötétben tapogatóztak, nyomoztak az emberi élet értelme után és egy szakadatlan gondolkodásban eltöltött élet után olyan fájdalmas lemondással állapították meg, hogy nekünk várnunk kell, mire az Isten maga jön el, vagy küld valakit, aki megtanít minket arra, hogyan kell Istent helyesen tisztelnünk. Nekünk újszövetségi embereknek már nem kell várnunk. Hiszen eljött már, aki után „könnyeztek a hegyek.“

Mi már tudjuk, mit kell tartanunk Istenről, a világról, az életről és lélekről, az ember földi és örök céljáról. Múltról, jelenről, jövőről. Hogy honnan jöttünk, miért jöttünk és hová megyünk. Mi már tudjuk, miként kell Istent helyesen tisztelnünk, hogy mi a neki tetsző tiszta áldozat. Hogy Isten helyes tiszteletének a veleje nem a külső rítusban keresendő, hanem mindenekelőtt a szív belső töredelmében, akaratunk és érzéseink Istenhez való irányzottságában. Hogy a rítus csak külső kifejezése a lélek belső magatartásának; a testnek a lélekkel való együttünneplése és ezért csak akkor van értéke, ha a külső istentiszteleti cselekmény és a lélek belső habitusa között teljes az összhang. Nekünk már vannak szentségeink, amelyeken keresztül szakadatlanul árad a kegyelem a lelkünkbe, amely a lelkünket istenivé hasonítja át úgy, hogy ebben az állapotban végzett cselekedeteink már nem a gyarló teremtmény cselekedetei, hanem az Isten gyermekeié, a bennünk lakozó Isten Fiáé, akiben az Atya kedvét leli. Igen, áldottak, ezerszer áldottak vagyunk mi, megváltott emberek!

2.) De ez még nem elég! A Szűzanya negyedik találkozásának a fényénél még egy kérdés nyomakodik az agyunkba és ez az, vajjon *áldóak is vagyunk-e?*

Azt olvassuk u. i., hogy belőle olyan erővel áradt a Szentlélek, hogy amikor Erzsébetet köszöntötte, ettől a köszöntéstől csak úgy repesett Erzsébet méhében a magzat.

Ebből meg kell tanulnunk, hogy a Krisztust, aki megfogamzott bennünk, nem szabad magunkra zárunk, hanem ki kell árasztanunk magunkból, ki kell sugározni mindenkire, akivel érintkezésbe hoz az élet. Hogy nekünk Szentlelket kell árasztanunk magunk körül mindenre, amihez nyúlunk és akivel beszélünk. Hogy Szentlélekkel kell telítődnie a munkának, amely a kezünk alatt ég; a szoba levegőjének, amelyben élünk; minden embernek, akit akár a vérség, akár a kegyelem köteléke fűz hozzánk. Tehát elsősorban családunk tagjaira, rokonainkra és végül minden emberre a felebaráti szeretet egyetemes törvénye alapján. Az Egyháztól, mint Krisztus titokzatos testéről szóló tanításból meg kell értenünk azt, hogy az egy közös testhez való tartozás alapján és címén, mi valamennyien testvérek vagyunk Krisztusban, akik osztoznak minden egyes testvér örömeiben és bánatában. Továbbá meg kell tanulnunk azt, hogy a felebaráti szeretet címén pedig egy embertársunk mellett sem mehetünk el a kaini közönnyel: Vajjon öröje vagyok-e testvéremnek. Nekünk igenis át kell éreznünk, hogy ebben a nagy misztikus Krisztustestben mi sejtek vagyunk, akik csak akkor teljesítjük a reánk háruló életfunkciókat, ha nemcsak átvesszük a fejből és a szívből jövő életáramot, hanem azt tovább is adjuk ugyanazzal a lüktető erővel, amellyel kapjuk. Egyszóval, hogy egy véka alá nem rejtett keresztény magatartással, ker. példaadással — hogy szt. Pál szavaival éljek — Krisztus „jó illata“-ként kell járnunk a világban.

III. Igen! Krisztust sugározni, Szentlelket árasztani — ez a gyakorlati keresztény élet.

Vigyük magunkkal — a Szűzanya negyedik találkozásából a Szentlélekistennel ezt a nagy tanulságot. Vigyük magunkkal és váltsuk valóra. Csak így felelünk meg hivatásunknak. Helytelen utakon jár tehát az, aki megváltottsága titkával bezárkózik és nem akarja megtanulni, hogy kezét ki kell nyújtania a „szűkölködő felé“, hogy a felebarát

kezét csak megfogni szabad . . .
elereszteni vétek . . .
ellökni átok . . .

és hogy: az egymásba simuló kezek
tartják össze
az eget, s a világot. Amen!

AZ EGYHAZ NEVELŐANYJA

„Cum compleverunt dies Pentecostes . . .“

I. Dárius király udvarában bölcsesség-verseny volt. Négy udvari ember versenyzett. A kérdés, amire válaszolni kellett, ez volt: Mi erős? — Erős a bor, mondotta az első, mert elhomályosítja az ember értelmét. Legyen az tudós, vagy tudatlan, feledtet vele minden bűt és bánatot. Sőt, akik isszák, elfelejtik a barátságot és fegyvert fognak egymás ellen. — Erősebb a király, vélte a másik, mert mindenki felett uralkodik. Amikor parancsolja, azok is a halálba mennek, akik a szőlőt művelik. — Még erősebbek az anyák, gondolta a harmadik, hisz akik a szőlőt ültetik és a bort isszák, mind gyermekek, akiknek az anyjuk parancsol. Ez alól a király sem kivétel; anyja akarata ellenére ő sem mer cselekedni. — A legerősebb azonban az igazság, vágta ki diadalmasan a negyedik. Föld, ég, bor, király, anya mulandó, ellenben az igazság — örök. (Walter, Napsugarak, Bp. 204.)

II. Pünkösöd napján, amikor Krisztus apostolai és tanítványai, élükön a Szűzanyával, már tíz napja bezárkóztak az elárvult utolsó vacsorái terembe, hogy várják a Szentlelket, a legnagyobb földi erő, az anya, várta a legnagyobb égi erőt, az igazságot. Ez volt a Szűzanya ötödik találkozása a Szentlélekkel, aki most mint az Igazság lelke volt eljövendő, hogy kormányozza Krisztus egyházát.

A.) Ez az első Pünkösöd is születésnap, amely van akkora, mint Karácsony. A jeruzsálemi coenaculum, az utolsó vacsora terme is szülőszoba; dicsőségesebb mint a betlehemi istálló. S a Szűzanya ebből a születésből is kiveszi a részét, ha nem is mint szülőanya, de mint az *apostoloknak, Jézus Krisztustól öröklött nevelőanyja* és az őskeresztények dajkája.

1.) *Nevelőanyai munkáját akkor kezdte*, amikor az Úr Jézus itt hagyta övéit árván Áldozócsütörtök napján. Hosszú volt az a tíz nap, amely az első pünkösödig etellett attól a naptól, hogy a mester azzal búcsúzott el tőlük a virrasztásai által megszentelt Olajfák hegyén, hogy maradjanak a városban, mignem felruháztatnak „erővel a magasságból“ (Lk. 24,49). Hosszú volt az a tíz nap, de még sem olyan hosszú, mint az a kettő Nagypéntek után, amikor a lelkükben összeomlott egy világ. Amikor szétfutottak, ki merre látott; ki Betszaidába, ki Kafarnaumba. Volt, aki sirt, mint Péter; volt, aki hitét veszítette akkor, mint Tamás; sőt akadt közülük egy, aki nem bírván el az istenárulás terhét, kötelet ragadott és felkötötte magát. S bár hallgat róla a Szentírás, mégis joggal feltételezhetjük, hogy valamennyiük lelkében

ugyanaz a teljes letargia vert fészket, mint amely a két emmauszi tanítvány lelkét is hasogatta: „Azt reméltük pedig, hogy Ő az, aki meg fogja váltani Izraelt“ (Lk. 24,21).

2.) Ez volt az apostolok két legvigasztalanabb, legsötétebb éjszakája. Hosszabb, mint ez az utóbbi tíz, amelynek a sötétségét annyira enyhítette az üres sír káprázatos látványa, a feltámadt Mester ragyogó emléke és amelyben az éjszaka rémeit messze űzte a Mester, sőt a Golgota óta már saját édesanyjuknak is a biztató, bátorító jelenléte. Hiszen ha nagyon nagy elhagyatottságukban, az állhatatos imába már-már belefáradva már fel is ködlött tán agyukban a kétely gyilkos fúriája és ha a zárt ajtók mögött néha-néha meg is remegtette szívüket az ellenséges külvilágtól való félelem, csak rá kellett emelniök szemüket a terem nyugvó pontjára, arra a bizonyos *archimedesi pontra*, amelyre hegyeket mozgató hitüket építhették. Ez a pont volt a Szűzanya, aki imába merülve várt a Szentlélekistennel való ötödik találkozásjára. A Mester anyja. Akit szent Fia annyira szeretett, hogy őrzítő kinjai közepette még a keresztfán sem feledkezett meg róla. Aki most is, amikor félelmükben bezárkóztak, szilárdan áll, akárcsak a kereszt alatt. Aki rendíthetetlen hitében olyan mint a sudár tölgy, amelynek a koronája az egekig ér és örök napsütésben fürdik. Ő az, aki Nagypénteken sem futott el. Ő az egyetlen, aki mindig tudott hinni egy szemernyi kétkedés nélkül. Aki már akkor is hitt a Mesterben, amikor még senki sem hitt benne, mert még nem is tudott róla. Aki már kilenc hónappal az első karácsony előtt is hitt benne. Hitt akkor is, amikor istállóban hozta a világra és hitt akkor is, amikor a keresztfán utolsó vonaglott szent Fia.

3.) Ő az egyetlen, aki mindig hitt és csakis hinni tudott. Soha nem kíváncsiskodott, soha nem kért magyarázatot, sem Istentől, sem embertől. Soha nem érdekelte anyai dicsősége. Ha Fiát ünnepelték, mindig távol maradt tőle; hisz ezt természetesnek tartotta. Ő az egyetlen, aki Húsvét hajnalán nem rohant a sírhoz, mert Fia feltámadását is természetesnek tartotta. Ez a hit már nem is volt emberi . . . Lehetetlen — gondolták, ha fáradtan reá tekintettek, — hogy ez a hit éppen most csalódjék az utolsó pillanatban, amikor már csupán a befejezésre vár a nagy mű. Lehetetlennek érezték és legott új erőre kaptak, valahányszor rája tekintettek és látták, amint angyali nyugalommal az arcán ott áll közöttük és küldi az ég felé talán már ezredszer istenhívó hitéből fakadó imáját: „Jöjj el Szentlélek Úristen . . .“ Hite átragadt az apostolokra és valósággal lehengerli őket. S amikor nyomában immár a 10. éjszakán a terem 120 embere talán már szintén ezredszer ismétli ezt a sóhaj, — „hirtelen olyan zúgás támadt az égből, mintha csak heves szélvész közeledett volna és egészen betöltötte a házat, ahol

egybegyűltek. Majd lángnyelvek lobbantak és szétoszolva leereszkedtek mindegyikükre. Mindnyájan elteltek Szentlélekkel és különböző nyelveken beszélni kezdtek úgy, ahogy a Szentlélek szólásra indította őket“ (Ap. csel. 2,2-4).

4.) Itt álljunk meg egy pillanatra! Itt az *Egyház születéséről* lesz szó. A *párhuzamot* tehát nem önmagunkkal, hanem *szeretett Egyházunkkal keresem*. — Szinte nem is kell ide kommentár, annyira rákíváncsoznak a most hallottak a kereszténység mindenkori életére. Ki tudná megmondani, hányszor ismétlődtek meg az Egyház életében a Szentlélekvárásnak észbontóan izgalmas pillanatai? Ki tudná megmondani, hogy nehéz percekben hányféle agyrém, hány fajta lelketcsüggesztő kétegy mardosta, tépte még a leghűségesebb Krisztus-követőknek is a szívét és a lelkét? Ki tudná megmondani, hányszor borultak az Egyházra elképesztően hosszúnak látszó és sűrű sötétnek tetsző éjszakák? Ki tudná számontartani, hányszor szorult a kereszténység az utolsó vacsora termébe, a templomba; sőt katakombák nyirkos, sötét folyosóira? S ezek az éjszakák mindig pünkösdi éjszakáknak bizonyultak, amelyekbe a Szentlélek tüzes lehelete hasított bele a hajnalt, valahányszor az utolsó vacsora termébe és a katakombák mélyébe Krisztus követői magukkal vitték a Szűzanyát és vele a győzedelmes hit legbiztosabb zálogát. —

B.) A Szűzanya szerepe azonban az Egyház születésénél ezzel még nem záródott le. Sőt! Ahogy édesanyai szerepe is annak idején Betlehemmel kezdődött, ez a második misztikus anyai szerepe is csak az első pünkösddel veszi kezdetét, amikor az *újszülött Egyházat* édesanyai szeretetével valósággal *dajkálni kezdte*.

1.) Amikor az első Pünkösd napján Péter először lépett a nyilvánosság elé, hogy megtartsa első missziós beszédét, *Mária ott állt Péter mögött, az apostolok között*, mint az apostolok királynője, hogy jelenlétével nyomatékot adjon Péter szavainak és realizálja azokat. Hogy a meghallgatók értsék meg, hogy itt nem valami fantomszerű, mytikus Krisztusról van szó, hanem ugyanarról a Jézus Krisztusról, akit ő szült a saját husából és véreből. S amikor megkeresztelkedett az első három és utána sok ezer, megint csak ő volt az, aki emlékeiket idézgetve, erősítette, mélyítette az első keresztények hitét. Senki meg nem irta, de ha megírták volna, bizonyára a Szentírás legbájosabb lapjai közé tartoznék annak a viszonynak az ábrázolása, amely Mária, az Úr Jézus anyja és az első keresztények között fennállott. Micsoda szeretet és tisztelet lehetett az, amellyel az első keresztények Máriát körülvették, ugyanakkor mekkora biztonságot jelenthetett a zsidóság és pogányság kötelekeiből csak az imént szabadult lelkek számára, hogy amikor elindultak

a krisztusi keskeny úton, kezük egy ilyen mennyei dajkának a kezébe kapaszkodhatott.

2.) Az első keresztények egy nagy családot képeztek. S ennek a családnak Mária lett a természetes anyja. A tűzhely, amelynél melegedett az egész keresztény közösség. A fárosz, amelyből áradt a pünködsdi lélek világossága és ereje. Inne, ebből a nagy családi központból volt az, aki úgy is mint szűz, úgy is mint anya árasztotta az első keresztény családokba azokat a hatalmas lelki kulturtényezőket, amelyek nélkül nincsen biztosítva a család elsődleges célja, a gyermek és annak emberré való nevelése, következésképp: Krisztus földi országa.

Melyek ezek a tényezők? A hit, a hűség, a lélek.

a.) Mint Isten szűz szolgálója mindenekelőtt *hitet* sugárzott ezekbe az első keresztény családokba. — Lám — milyen meglepő! — Az Isten jelenlétében folyt le egész élete és mégis hinnie kellett. Hinnie kellett, hogy az, akit szült, tényleg az Isten fia, a második isteni személy, pedig de sok oka lett volna, hogy kételkedjék benne. Egész életére ki volt öntve a hitnek a fénye és ettől a fénytől — ki kételkedne benne — neki épúgy mint másnak, a föld továbbra is föld, a puszta továbbra is puszta és a kereszt továbbra is kereszt maradt. Az ő útjai is szegénységen, nélkülözésen, fáradságon, Golgotán vezettek keresztül és hogy a reá váró sok szenvedés alatt össze nem tört, azt hitének köszönhette . . . — Családot, csak ilyen hitre lehet felépíteni. Ilyen mindent legyőző hit nélkül nincsen biztosítva a családi nevelés folytonossága, mert enélkül előbb-utóbb összetörünk, elkedvetlenedünk, sem háztartással, sem gyermekneveléssel nem foglalkozunk többé és lesz az ilyen családból kinövő sarjadék, kulturánknak mérge.

b.) Mint hitves vitt azután ezekbe az első keresztény családokba *hűséget*. Hűséget, melyet annyira nélkülözött a szétszüllesben levő pogány család. Mária hűsége igazi hűség volt, mert mélyen a lelkében gyökerezett . . . Hűség, amely nem ismert titkos vágyakat, amelyet nem mállasztott házasságtörő gondolat, sőt önként lemondott a megengedett testi kapcsolatról is, de azért hitvestársát a világ minden kincséért el nem hagyta volna. — Ó de sokat tanulhattak és tanulhatnak még ma is azok a házastársak, akik csak a testi kapcsolat révén ismerik egymást, de lelkük távol van egymástól. Akik minél jobban kitarják egymás előtt a testüket, annál jobban zárják el egymás előtt a lelküket. Csak a Szűzanya sirigtartó hűsége biztosítja kölcsönösen a házastársakat arról, hogy máról-holnapra nem maradnak egyedül, hanem nyugodtan egymásra számítva és egymásra támaszkodva, dolgozhatnak egy szebb jövő kialakításában. Ugyancsak ez a sirigtartó hűség a legfőbb biztosítéka annak, hogy a házasság gyümölcse, a gyermek két szék között nem esik a földre.

c.) Végül, az Isten anyja, akiben a Szentlélek foglalta az anyaság aranyába a szüzesség liliumát, Mária *lelket árasztott* ezekben az első keresztény családokba, amely bearanyozta az első keresztény otthonokat és a Szentlélek műhelyeivé avatta azokat. Ez a lélek a hitből született és a hitből táplálkozott. Ez a lélek sugárzott a szeméből és szívéből. Ez a lélek volt a lámpása és ennek a fényétől lett oly kedves és bájos az egész egyénisége, hogy menekült tőle minden, ami bűn; minden, ami brutális és barbárság. — Hogy emberséges ember neveléséhez kell lélek, mutatja az, hogy nem minden emberbőrbe bűjt állat került ki széthullott családokból. A család állandósága, tehát a hűség még nem elég. Ez legföljebb csak föltétel. Ide lélek is kell! Mert csak a természetfölötti értelemben kiművelt, azaz megszentelt lélek fog tudni egy másik lélek nemesebb rekeszeiben visszhangra találni.

III. Ime — a Szűzanya ötödik találkozása a Szentlélekkel. A Szűzanya az Egyház bölcsőjénél. Úgy is mint a riadt apostolok biztatója és bátorítója és úgy is, mint az első keresztények dajkája, aki a legéletbevigőbb és a legspeciálisabban keresztény erényekre neveli az istenes élet sejtjét, a keresztény családot.

Ma, amikor egyrészt szorongó érzéssel húzódunk vissza az utolsó vacsora termébe, a templomba; másrészt aggódva látjuk, miként söpri ki a ker. otthonokból ennek a világnak a szele a hitet, a hűséget és a lelket, amelyek nélkül nincs és nem is születik új keresztény élet, szegezzük szemünket erre az újszülött Egyházat dajkáló Szűzanyára. S akkor nincs mitől félnünk. Mert az Egyház születése és első növekedése a Szűzanya karján arra tanít minket, hogy amíg van egy utolsó vacsorai termünk, egy templomunk, ahol meghúzzuk magunkat és magunk között tudjuk az Isten anyját, Máriát, akinek a karjára kéredezünk, addig a mi hitünk, egybekapcsolódva Mária hitével, győzedelmeskedni fog, ahogy mindeztideig tényleg győzedelmeskedett is. Már pedig a tettek beszélnek! S ezek a tettek az örök Pünkösöd meg-megújuló csodái. Mert Pünkösöd nem emlékűnnep, mint karácsony vagy húsvét, hanem szakadatlan Szentlélek-kiáradás és az Egyház örök megújulása. S boruljon reánk olyan sötétség, hogy orrunk hegyéig sem látunk, amíg tudunk hinni Mária hitével és tudunk imádkozni Máriával, ugyanakkor a magunkévá tesszük nagy tanításait hitről, hűségről és lélekről, addig biztosak lehetünk, hogy újra meg újra lesz pünkösdi hajnalhasadásunk. Amen!

A SZŰZANYA MENNYBEVITELE

„*Exaltata est super choros angelorum . . .*“

I. Ósrégi keresztény legenda beszéli, hogy Krisztus születésekor a cumei Sybilla éppen Augusztus császár palotájában tartózkodott. Egyszer csak a nap körül aranykoszorút látott, benne egy ragyogó szépségű hajadont, karján egy gyermekkel. Amint nézi a jelenséget, egy titkos hang azt mondja neki: „Ez az Ég oltára, ez az egyszülött Gyermekek oltára.“ A Sybilla fölhívta a jelenségre a császár figyelmét és tudtára adta, hogy ez a Gyermekek Úr minden úr fölött égen és a földön. Augusztus császár ott nyomban oltárt emeltetett és áldozott a Gyermekeknek. A palota helyén később templom épült, amely ma is az „Ara coeli“ = „Az Ég oltára“ nevet viseli.

Ez a legenda — nemcsak a római Capitoliumon épült, „Ara coeli“ nevű keresztény templomnak a legendája, hanem népies lecsapódása ama „Napbaöltözött Asszony“ hitének, akit a pathmosi látnok, szt. János apostol a Jelenések könyvének 12. fejezetében „Nagy Jel“-nek mond. Ez a Napbaöltözött Asszony a keresztény ember szemében nemcsak symbolum, jelkép, hanem a legbiztosabb valóság. Ez a Napbaöltözött Asszony nem más, mint a *megdicsőült Istenanya*, aki a többi embert messze megelőzve, a testek általános feltámadását be nem várva, már most birtokában van a mennyei dicsőségnek nemcsak lelkileg, hanem testileg is.

A történelem nem jegyezte fel, hogy az első Pünkösöd után még hány évig élt itt a földön a Szűzanya kiválasztott lényé, de a keresztény hagyomány kezdettől fogva állhatatosan vallja, hogy ennek a legáldottabb emberi életnek utolsó pillanata époly fényes, époly ragyogó volt, akár csak az első; mert hisz egyszerű visszaverődése ennek az elsőnek. Ez volt a Szűzanya utolsó találkozása a Szentlélekistennel a mennyei dicsőségben, hogy soha többé el ne váljon tőle. Ez az utolsó találkozás természetes torkolata az Esményi Nő ama életfolyamának, amely a Szentlélekkel való első találkozásából indult el. Ez az utolsó, legboldogabb találkozása a Szentlélekistennel lesz mai elmélkedésünk tárgya.

Merüljünk el tehát a legáldottabb emberi élet utolsó pillanatának a fényözönébe, amely nem ismer halált, csak elszenderülést; amelyet nem homályosít el a rákövetkező feloszlás gondolatának irtózata, hanem szinte aranybafoglal az azonnal megízlelhető mennyei dicsőség édes mámora! A Szűzanya testestül-lelkestül felvételét az égbe, az Őt megelőző dicsőségbe.

A Szűzanya *hatodik találkozásának* a Szentlélekistennel, ez a lényege.

II. Mindenekelőtt meg kell állapítanom, hogy a Szentírás erről a találkozásról kifejezetten nem beszél.

A.) Hát akkor honnan veszünk tudomást erről a találkozásról?

1.) Először is a *Szenthagyományból*. — Ha legendának is tartjuk azt a IV. sz.-i apokrif iratot, amely beszámol a Szűzanya haláláról és üresen talált sírjáról, mégis történelmileg lehetetlen letagadni azt, hogy az ősegyházban kezdettől fogva élt az az általános meggyőződés, hogy a Szűzanya testét, amelyet soha semmiféle bűn meg nem fertőzött és amely az Isten Fiát hordozta, nem érte enyészet. Ez a hit nemcsak abban a negativumban jelentkezik, hogy semmi nyomát sem találjuk annak, hogy valaha is tisztelték volna a Szűzanya temetkezési helyét és testi ereklyéit, hanem a IV. sz.-tól kezdve pozitív alakot is ölt az egyházatyáknál; pl.: szt. Epifánusznál, Krétai szt. Andrásnál, szt. Germánusznál és szt. Modesztusnál.

2.) A másik forrásunk a *szt. tudomány, a teológiai megfontolás*, amely szigorúan a Szentírásra épít.

a.) A teológia első gondolatmenete a következő.

Az apostol tanítása szerint (Róm. 5-8; 1. Kor. 15,24.26.54.57; Zsid. 2, 14-15) Krisztus győzelme a Sátán, az ősi kígyó fölött, mintegy — részeiben egymást kiegészítő — hármas diadal. Győzelem a bűn, és — a bűn gyümölcsei — a rendetlen vágy és halál fölött. Mivel az ősevangélium szerint: „Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közé . . . stb.“ (Gen. 3,15), az Istenanya szoros egységben van a fiával ebben a győzelemben, a Szentatyák egyöntetű véleménye szerint nem kételkedhetünk abban, hogy az előző idézett kijelentésben a *Szent Szűz hármas győzelmét is jövendőli az Isten*. Amit a bűnön Szeplőtelen Fogantatása által, a rosszra hajló vágyakozáson szűzi anyaságával, épúgy az ellenséges halálon is egyedülálló győzelmet kellett aratnia, mégpedig Fiához hasonlóan, meggyorsított, azaz a világ vége előtt történt *feltámadásával*. (200 püspök beadványa IX. Piushoz.)

b.) A második érvelés a *Szeplőtelen Fogantatásra támaszkodik*.

A kettő, t. i. a Szűzanya Szeplőtelen Fogantatása és Mennybevitele közötti összefüggést, a következőképpen indokolja: Krisztus feltétlenül a saját halálával győzte le a bűnt és a halált; s aki a keresztségben újjászületett, ugyanennek a Krisztusnak a segítségével szintén legyőzi a bűnt és a halált. Amde az Isten általános érvényű rendelkezése szerint az igazakat csak a világ végén részesíti ennek a győzelemnek a gyümölcseiben. Éppen ezért a halál után az igazak teste is elporlad-

nak, mindazonáltal az utolsó napon mindegyik egyesül a maga megdicsőült lelkével. Mégis úgy akarta, hogy a Szűzanya ez alól kivétel legyen, mint olyan valaki, aki az Ő egészen sajátos kiváltsága, nevezetesen Szemplótelen Fogantatása révén legyőzte a bűnt és ennél fogva nem esett a sírbani elporladás törvénye alá, sem testének a megváltására nem kellett a világ végezetéig várakoznia. (cf. XII. Pius dogmatizációs bullája.)

3.) XII. Pius pápa ezeket a teológiai okfejtéseket összegezve mondja: Ez az okfejtés a Szentírásón nyugszik, amely az Isten anyját mindig a legszorosabb kapcsolatban mutatja be az Ő fiával, aki teljesen osztozik szt. Fia sorsában. Szinte lehetetlen Őt Fia nélkül, fiától elszakítva elképzelni. Elszakítva a Fiútól azt, aki foganta, aki a világra hozta, aki tejével táplálta, aki karjaiban hordozta és aki keblére ölelte. Attól a pillanattól fogva, hogy a mi Üdvözítőnk Mária fia is, nem tehetette meg, mint az isteni törvény legtökéletesebb beteljesítője, hogy az örök Atyán túl ne szeresse szeretetreméltó édesanyját is. Ha tehát megtehetette azt, hogy olyan nagy kitüntetésben részesítse édesanyját, amilyent az enyészettől való megóvás jelent, akkor hinnünk kell, hogy azt tényleg meg is tette. (U. o.)

Joggal mondhatjuk tehát, hogyha a Szentírás nyíltan nem is mondja, nem is beszél a Szűzanyának erről a hatodik találkozásáról a Szentlélekistennel, igenis sejteti velünk.

Joggal énekelhette tehát már a VII. sz.-ban Nagyboldogasszony napján a gótok papja: „Méltó és igazságos, Mindenható Úristen, hogy néked nagy hálákat mondjunk azon a nevezetes napon, amely minden más napnál tiszteletreméltóbb . . . amelyen az Isten szűz Szülője Krisztushoz távozott a világból. Akit sem a romlás ragálya nem érintett, sem a sírban feloszlast nem szenvedett . . .” (Gót Missale — cf. De Journal 2290 a).

És joggal mondhatta ki az Egyház hittételként. Csak azt mondotta ki hittételnek, amit Kelet és Nyugat mindig hitt és vallott. Ebből az is következik, hogy a Szűzanyának ebben a találkozásban a Szentlélekkel a mennyei dicsőségben ma már éppenséggel nem kételkedhetik senki, aki igényt tart a katolikus névre.

B.) Kérdezzük most már — *van-e ennek a hatodik találkozásnak számunkra mondanivalója?!*

Ha alaposan szemügyre vesszük a Szűzanya hatodik találkozását a Szentlélekistennel a mennyei dicsőségben, akkor azt vesszük észre,

hogy ennek a hatodik találkozásnak, — mondhatnám így is: a Szűzanya Mennybevétele hittételének — különösen a mai ember számára van egy-két nagyon komoly mondanivalója.

A mai ember u. i. három nagy lelki betegségben szenved és pedig: árvaságban, eltömegesedésben és elanyagiasodásban.

1.) *Az első betegsége az árvasága.* Ha visszatekintünk a múltba, kevés olyan századot találunk, amelyben olyan kísértetiesen valósulnának az idők jelei, mint éppen a miénkben. Hogy micsoda „Idők jelei”? Hát azok, amelyekről az evangélium beszél így: „Hallani fogtok majd háborúkat és harci híreket... mert nemzet nemzet ellen támad és ország ország ellen . . .” (Mt. 24,6-7); „és kiszolgáltatja a testvér testvérét halálra és az atya a fiát és a gyermekek szülei ellen támadnak . . .” (Mk. 13,12.) „. . . s minthogy megnövekszik a gonoszság, sokakban meghül a szeretet”. — Hát ezek —! Különösen kísért az utolsó mondat, hogy t. i. „sokakban meghül a szeretet”. Ez az, ami fagyaszt és kétségbeesetten dermedt bennünket. S amint egyre jobban dermedünk, szinte fogvacogva vágyódunk azután a szeretet után, amelynél nagyobbat, szebbet, melegebbet itt a földön nem ismerünk, az édesanyai szeretet után. S ahogy nő bennünk ez a vágy, úgy nő vele együtt árvaságunk vigasztalan tudata.

Nos a Szűzanya hatodik találkozása a Szentlélekkel rámutat egy mennyben lakozó édesanyára. Aki nemcsak Krisztus anyja, hanem az enyém is. Mert kit is nevezünk édesanyának? Aki nekünk az életet adta. Mármost ki adta nekünk a természetfölötti életet? Nemde Krisztus! És ki adta a nekünk Krisztust? — A Szűzanya! S hatodik találkozása óta tudom róla azt, hogy nemcsak lelkileg, de testileg is ott van az Ő egyszülött Fia mellett, hogy könnyörögjön és közbenjárjon egyszülött Fiánál a földön élő, küszködő, vergődő többi gyermekéért — értünk. Milyen vigasztaló tudat szörnyű árvaságunk közepette, hogy van egy mennyei édesanyánk, aki törődik velünk, gondol reánk, akihez tehát bármikor menekülhetünk, mert elég befolyásos ahhoz, hogy segítsen rajtunk.

2.) A mai ember második betegsége az *eltömegesedés*. — A tünet leírására nem kell sok szót és időt vesztegetnünk. Elég, ha azt mondom, hogy a történelem folyamán a tömeg soha nem játszott akkora szerepet, mint amilyent a napjainkban tölt be. Jól tudjuk, hogy az ember társas lény és hogy éppen ezért társadalmi közösségekben sokkal könnyebben és biztosabban tudja megvalósítani hatalmas feladatait. De éppen úgy tudjuk és valljuk azt is, hogy miként előbb van az egy

mint a kettő, — épúgy van előbb az egyén, mint a társadalom és végzetesnek tartjuk, ha ezt a sorrendet megfordítjuk.

A Szűzanya páratlan hatodik találkozása a Szentlélekkel a tömeg gondolatával szemben kihangsúlyozza az egyén értékét. Rámutat a mennybevett Szűzanya alakjára és mintegy azt mondja: „Ime az egyedüli kiválasztott“, az „egyedül áldott az asszonyok között“, egyedüli „egészen szép, akiben nincsen szeplő“, az egyedüli, aki „már most ott van, ahova mindannyiunkat várnak“. — Ugyanakkor anyaságán keresztül rámutat a legigazibb és a legmélyebb közösségi gondolatra, hogy t. i. ha mi mindannyian Krisztusban egyek vagyunk, akkor nekünk mindannyiunknak ugyanaz az édesanyánk. Akiknek pedig egy az édesanyjuk, azok a szó legigazibb értelmében testvérek. Ime a mi közös testvériségünk legmélyebb valósága; a legszentebb kollektívizmus.

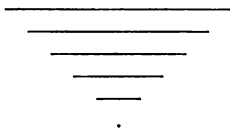
3.) A mai ember harmadik betegsége az *elanyagiasodás*. — Be kell látnunk, hogy az anyag, a földi véges lét e titokzatos hordozója megbüvölt bennünket. Hogy két irányba is tragikusan tévedtünk. Tévedtünk akkor, amikor az anyagot tettük meg minden titkunk hordozójává, amikor benne találtuk meg életünk értelmét és ezért valósággal istenünné avattuk csupán azért, mert sok titkát ellestük és ezek segítségével valósággal csodákat műveltünk. — Ugyanakkor tévedtünk úgy is, hogy nem ismertük fel azt, hogy az anyagon keresztül a véges földi lét korlátait át is törhetjük; nevezetesen nem hittünk az anyag örök megdicsőülésének a lehetőségében.

A Szűzanyának a Szentlélekkel való 6. találkozásának a ténye helyreállítja az anyag és a szellem megbillent egyensúlyát, amikor a Mennybevett alakján keresztül rámutat arra, mi is az emberi testnek és léleknek végső rendeltetése és lakhelye.

Ime — milyen mélyen belevilágít a Szűzanya 6. találkozása a Szentlélekkel a ma emberének legaktuálisabb és legizgalmasabb problémáiba!

III. Pünkösdheti elmélkedéseink végére értünk. Lépésről lépésre kísértük a Szentlélek csodáját, a Szűzanyát a bukott emberiség égaljától egészen a zenitig. Az eszményi nő ígéretétől egészen a Napbaöltözött Asszony valóságáig. Nyomon követtük őt úgy, hogy nyomába szegődtünk mi magunk. S ebből a nyomozásból megtanultuk, hogy bár kisebb méretekben és kevésbé merész ívelésben a mi életünk útja ugyanon indul, ugyanúgy ível a magasba és ugyanoda torkolódik, mint az Övé, aki ma már Napbaöltözött Asszonyként ragyog előttünk és szeretettel hívogat magához. Egyszerűen megtanultuk, hogy igaza van a felfedező

útra induló Kolumbusznak, hogy ha a Santa Mária hajóra szállunk és vitorlánkat a Szentléleknek fordítjuk, akkor bizton remélhetjük, hogy egykor San Salvadorban, az Üdvözítő szigetén fogunk kikötni. Amen!

28. 6.

Fenti hét szentbeszéddel
Szent Ferenc fiainak
hagyományos szellemében
fejezem ki hódolatom
Rendem Pártfogójának,
a Szeplőtelen Szűzanyának —

a Poverello egy követője.

TARTALOMJEGYZÉK

1. Mária az Isten tervében	5
2. A Szepiótelen	10
3. A Szentlélek mőhelye	16
4. A megtestesősés	21
5. Aldott vagy Te az asszonyok között	26
6. Az Egyház nevelőanyja	31
7. A Szőzanya mennybevitele	36

